

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM,

2. SZÁM

1981. FEBRUÁR

ÁRA: 1,20 FORINT

Bokros teendőink — rendszerbe foglalva

Januári számunk vezércikkében azt írtuk, hogy szakszervezetünk XI. kongresszusa öt évre előre tekintve világosan meghatározta a tennivalókat. A gondolat azzal folytatódott, hogy nem kell csodákat művelnünk, mindössze komolyan kell vennünk mindazt, amit az utóbbi időben elhatároztunk, s eszerint lelkiismeretesen kell dolgozunk. Így bizonyára nem csatlakozunk, igyekeztünk nem maradhat el.

Régi közhely: minden határozat vagy intézkedés annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle. De csakugyan mindig a terv hibája-e ha nem hajtják végre maradéktalanul? A legátgondoltabb, legvalósabb terv is zátonyra futhat a kivitelezők lelkiismeretlenségén vagy a szervezetlenségén.

Rosszindulatot nem tételünk fel senki részéről sem, azt azonban, hogy munkánkat mindig jól szervezzük-e, vagy a szervezési intézkedéseket fegyelmezetten végrehajtjuk-e, talán már nem merjük határozottan állítani. Márpedig nagyon is fontosnak

tartjuk, hogy a szervezeti postás dolgozók küldöttainak határozata az 1985-ben esedékes XII. kongresszusig minden részletében teljesüljön. Az ehhez szükséges munkát igyekezett szakszervezetünk rendszeresített, tervszerűvé tenni azzal, hogy a kongresszusi határozatból adódó feladatokat időszzerűség és fontosság szerint öt éves munkaprogramba foglalta.

A program azonban nem pusztán a mi kongresszusunk határozatát foglalja magába, hanem figyelembe veszi a küldöttek és meghívottak szóban elhangzott vagy írásban benyújtott javaslatait is, sőt felöleli a magyar szakszervezetek XXIV. kongresszusának határozatából ránk háruló feladatokat is. Mivel azonban az élet öt év alatt még sok olyan kérdést felvet, amelyet ma még nem ismerhetünk, a program menet közben további tennivalókkal bővíthet.

Szakszervezetünk elnöksége legutóbbi ülésén már megvitatta az elkövetkező öt évre előirányzott munka tervezetét, s megállapított

ta, hogy az jól egybevágha a postának hasonló célból készített feladattervével.

Mindkét program végrehajtásának alapfeltétele a feladatok aprólékos ismerete. A posta a szakmai tennivalókat aktívaértekezleteken tárgyalja. Széles körű nyilvánosságához a magunk részéről is hozzájárulunk a vezérigazgató-ságon a folyó hónapban tartott aktívaértekezletről szóló, márciusi számunkban közléteendő bőséges tudósításunkkal. Tesszük ezt a szakszervezeteknek a gazdasági munkát segítő feladatánál fogva.

Saját munkaprogramunk közismertté tételére több csatornát is igénybe veszünk. Az elnökség által is elfogadott tervezetet a területi szakszervezeti bizottságok útján valamennyi alapszerv megkapja. Nem pusztán betekintésre, hanem azért, hogy a tagsággal is megismertessék, továbbá, hogy a maguk feladatát — megvitattva a dolgozókkal — ehhez tudják hangolni.

A sajtónyilvánosságot tulajdonképpen megnyitot-

tuk azzal, hogy kongresszusunk határozatának tervezetét a Postás Dolgozó szeptemberi számában megvitattuk. A már határozati rangra emelkedett fogalmazvány nyomtatásban hozzáférhető. A Postások Szakszervezetének XI. kongresszusa című, jegyzőkönyvszerűen feldolgozott kiadványban — valamennyi szakszervezeti bizottságnál.

A programnak lapunkban pontokba szedett közlése szerintünk felesleges volna; dokumentális értéke egy ilyen közleménynek az idő múlásával egyre csökken. Sokkal közelebb kerülünk az élthez, ha az egyes feladat-tervi pontokkal — részletes tájékoztatást nyújtva róluk — akkor foglalkozunk lapunk hasábjain, amikor azok különböző tárgyalások, viták, döntések és intézkedések napirendjén szerepelnek. Az időszzerű kérdésekről szóló tárgyalások tájékoztatás is része a munkaprogramnak, s ezt feladatunknak, kötelességünknek is tekintjük.

Benda István

Elméleti felkészítés, módszertani segítség

Vizsga a mozgalmi munka gyakorlata

Az oktatási évad „csúcspontját” éljük. A szakszervezetünk elnöksége által meghatározott feladat-terv szerint, a korábbi évek gyakorlatának megfelelően folytatódik a tagság ismereteinek bővítését szolgáló politikai tömegoktatás. Ugyancsak terv szerint halad a tisztségviselők felkészítése a hagyományos bontakozó tanfolyamokon és ez év januárjában megkezdődött a bizalmi, bizalmihelyettesek oktatása is. Számos tisztségviselő, reszortfelelős, aktivista vesz részt a SZOT, illetve az SZBT és az szmt-k által szervezett tanfolyamokon. A központi vezetőség ebben, a választások utáni első oktatási évben — szakszervezetünk kongresszusa után pontosan egy hónappal indította az első saját szervezésű, „évadnyitó” tanfolyamot. Az elmúlt három hónapban az eddig lezajlott, összesen négy kv-szintű tanfolyamon több mint 200 számvizsgáló bizottsági elnök, gazdasági felelős, üdültetési albizottsági vezető, társadalmi munkavédelmi felelős vett részt. Az igazi „nagyüzem” február közepén kezdődött. A Postás Művelődési Központ-

ban egymást követi az szb-litkarak, a közgazdasági, a kulturális, az ifjúlési és nőfelelősök, a szociálpolitikai munkabizottságok vezetőinek tanfolyama. Májusig ezeken újabb 300 tisztségviselő ismerkedik meg a legidősebb mozgalmi és postai célokkal, és — bízunk benne — segítséget kap feladatainak ellátásához. Szerinte a postán az alapszervezetekben havonta rendezett bizalmi tanfolyamokon a bizalmihelyettesekkel együtt mintegy 7200-an tanulnak, tájékozódhatnak helyi, posta- és népgazdasági szintű célokról, tervekről, tennivalókról.

A számok önmagukban is beszédesek. Érzékeltetik a szakszervezeti mozgalom erőfeszítéseit, azt a teljességre törekvést, hogy valamennyi tisztségviselőnek, aktivistának legyen lehetősége, alkalma arra, hogy szervezeti keretek között új ismereteket szerezzon és a régiakat felfrissítse. A résztvevők száma tovább emelkedik azzal a több száz tisztségviselővel, akik vezetnek a tanfolyamokat, előadnak, oktatnak.

A kv-szintű és a bizalmi tanfolyamoknak meghatározott ismeretanyagot kell nyújtaniuk. Röviden, lényegre törően ismertetniük kell a szakszervezetek helyét, szerepét meghatározó elveket, a feladat- és hatáskört, a napjainkban szükséges munkamódszert, munkastílus követelményeit, a párt- és szakszervezeti kongresszusok határozataiból adódó időszzerű feladatokat. Ma is vitatott kérdés, hogy ezek a tanfolyamok egészben véve és az egyes témakörökön belül is mennyi elméleti és mennyi gyakorlati elemet tartalmazzanak. Bizonyos, hogy elvi megalapozottság, az alapfogalmak és összefüggések alapos ismerete nélkül ma már nem lehet érdemi szakszervezeti munkát végezni. De jogos a tisztségviselőknek az a kívánságuk is, hogy az oktatás keretében nagyobb gyakorlati, módszerbeli segítséget szeretnének kapni.

A szakszervezeti oktatásnak — elsősorban a bizalmi tanfolyamának — az ismeretátadás mellett mindig is volt bizonyos informatív, tájékoztató sze-

repe. Ezt a hagyományt élővé, erőssé, tudatos gyakorlattá kell tennünk. A havonta rendszeresen ismétlődő összejövetel alkalom arra, hogy az alapszervezet titkára, vagy az szb más képviselője tájékoztassa a bizalmiakat a helyi eseményekről, feladatokról, a felsőbb gazdasági és szakszervezeti szervek tervezett intézkedéseiről, határozatairól, és mindarról, ami a bizalmi számára fontos.

A szakszervezeti oktatásnak — a tisztségviselőinek és a politikainak egyaránt — magas szintű követelményeknek, sokrétű igényeknek kell eleget tennie. Ezek közül a számszerű előirányzatok teljesítése csak az egyik — fontos, de nem a legfontosabb — követelmény. Hangsúlyosabb ennél a tartalom, az oktató-, nevelő-, információs és tájékoztatómunka egysége, amely „hallgatók” és „előadók”, vagyis a résztvevők közös igyekezte, akarata nyomán lehet igazán hatásos. S a döntő a mozgalmi munka gyakorlata, ahol a tanultakból a résztvevőknek nap mint nap vizsgáznuk kell.

Baranyai Gézáné

A nőnapra egy csokor hóvirág minden asszonynak, lányunk... Ennyi legalább jár — gondolják az „erősebb” nem képviselői, akik ezen a napon valóban kitesznek magukért. Nyájasok lesznek, szelídek, eszükbe jut, hogy környezetükben rengeteg nő van, akik egy kedves mondattól, udvarias megjegyzéstől tiszta olyan boldogan és vidáman dolgoznak, mintha száraz, rideg kioktatásban részesülne. Az őszinte tisztelet sem marad el a nemzetközi nőnap köszöntéseiként. Ahogy illik, megtartják a köszöntőket minden munkahelyen; felidéznek és felsorolják mindazokat az áldozatkész tetteket, amelyeket a nők véghezvittek, megemlékeznek a három műszak nehézségeiről, s esetleg elhangzik valami röpke fogadkozás is: ezentúl jobban figyelünk Rátok, Lányok és Asszonyok, könnyítjük munkátokat, ha más-sal nem, legalább megértéssel, belátással, kedvességgel... S ha elmúlt a nőnap, meg minden tovább, s a két nem közötti különbség — legalábbis elméletben — feledésbe tűnik, hogy majd jövőre, a következő nőnapon újra eszünkbe jusszon...

Mert nem is tagadjuk, hogy ez a különbség létezik. Nálunk, ahol a nők talán mindenkinél kedvezőbb helyzetben vannak, s néha tréfásan már úgy mondjuk: „ideje lenne a férfiakat egyenjogúsítani”, még nálunk is léteznek azok az okok, amelyekért a nőket még ünnepelniük kell. Az alkotmány értelmében egyenjogúak asszonyaink a férfiakkal, tehát nemükre való tekintet nélkül megilleti őket mindaz, ami a férfiakat. Tanulhatnak, munkát vállalhatnak, önállóan dönthetnek arról, családot alapítanak-e vagy sem, lehetnek vezetők, előtűk a jövő. A fiatalabbak számára annyira természetes mindez, hogy szinte furcsának tűnik olvasni. Az élet „derekán” járó asszonyok azonban tudják, a leírt paragrafusok még korántsem valósultak meg tökéletesen. A jogokat biztosító alapszöveg már egy magasabbrendű társadalom terméke, életünket azonban még át-meg-át-szövik a múltból, évezredekkel ittfelgett szokások. Még ma is kevesebben vannak, akik egy gyerek születését úgy kívánják: mindegy, hogy mi lesz, csak egészséges legyen — a kis „trónörökös” csak a fiú... A tiptegő, kisgyereket már értelme nyilatkozásukra rá-szoktatják arra, hogy „te lány vagy, a te kezdedbe főzőkanál, vagy baba való”, a fiúnak viszont sporteszközök tömegét, szellemet fejlesztő játékokat vásárolnak szívesebben. S így éleznődnek a különbségek egész addig, amíg az iskolából kikerülve pályát választanak a fiatalok. A lány igyekszik férjhez menni, mert ha asszony-neve van, mindjárt másként hangzik az egész, mert társadalmunk még ma is inkább elfogadja a nőt, ha férj áll mögötte. Jön a gyerek, az évekkel elfoglalja a háztartást, a gyerekevel, s ha évek után újra visszamegy a munkahelyére a kismama, csodálkozhat a változásokon, veheti elő újra a tankönyveket, s igyekszik a lemaradást behozni, ahelyett, hogy férjéhez, férfi munkatársaihoz hasonlóan gyarapított volna ismereteit. S jó férj, megértő család kell ahhoz, hogy valaki a munkának szentelhesse magát, hogy vállalni merjen felelős beosztást, s hogy ott helyt is álljon...

A postán, a távközlésben nagyon sok a nő. Többen vannak, mint a férfiak. Egy ország életének ezer szálát tartják a kezükben, semmivel sem rosszabbul, ügyetlenebbül, mintha férfiak lennének. De csaknem mindannyian többet is vállalnak ezzel. Akár a lépcsőzéssel, akár a délutános, éjszakai műszakkal. Mert közben ők azok, akik aggódnak a gyerekekért, akik fizikailag hamarabb elfáradnak, s a munka végeztével új „műszakot” kezdenek el; mert várja őket a család, s hiába fáradt anyuka, enni csak kell; s ha már ettünk el is kell mosogatni, és tiszta ruháról is gondoskodni kell...

Társadalmunk ezer módon igyekszik könnyíteni a nők helyzetét. Gyermekeintézményekkel, közétkeztetéssel, szervezett oktatással, tanfolyamokkal. A szakszervezeti bizottságok programjaiban nem véletlenül szerepel kiemelt feladatként a nőpolitika, a nők életének gondosabb figyelemmel kísérése. Ahhoz, hogy az egyenjogúsított nő valóban egyenjogú polgár legyen, még sok társadalmi feladatot kell megoldanunk. S hogy ezek megvalósuljanak, abban igazán a férfiak tudnak segíteni. Mindazzal, amit majd elmondanak a nőnap köszöntőjén, miközben átnyújtják a hóvirágcsokrot. Jelképeül annak, hogy mindezeket komolyan is gondolják...

Rácz Judit

NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINK

Olasz szakszervezeti küldöttségek látogatása hazánkban

November 24–28. között látogatást tett hazánkban az olasz postászsakszervezetek és a Posta Szociális Intézet 5 tagú közös küldöttsége. A küldöttségben az Olasz Általános Munkásszövetséghez (GGIL) tartozó postászsakszervezet képviselőiben Angelo Santocchi és Claudio Svizzera kolléga, a Munkás Szakszervezetek Olasz Szövetségéhez (CISL) tartozó postászsakszervezet képviselőiben Damiano Rossi és Antonio Mastrorilli kolléga, a Szociális Intézettől Danilo Bruni szenátor, az intézet igazgatója vett részt.

A két különböző irányzatú postászsakszervezettel 1961 óta tartunk kapcsolatot. Első ízben fordult elő, hogy társszervezeteink közös küldöttséget utaztatnak hazánkba. Látogatásuk célja az volt, hogy áttekinthessék eddigi kapcsolatainkat, tanulmányozzák a magyar postások élet- és munkakörülményeit, szociális ellátottságát, megbeszéléseket folytassanak a turisztikai, a sport- és kulturális kapcsolatok kialakításáról, szélesítéséről.

Itt-tartózkodásuk alatt két alkalommal folytattak megbe-

széléseket szakszervezetünk székházában. Tájékoztattak szakszervezetünk 1980. évi tevékenységéről, az alapszervezeti és központi választások tapasztalatairól, XI. kongresszusunk határozatairól. Kapcsolatainkat, együttműködésünket hasznosnak és fontosnak ítélték. Számítanak arra, hogy meghívást kapnak az idén Budapesten tartandó nemzetközi konferenciára, amelyen a postászsakszervezetek képviselői elemzik a technikai fejlesztés és az automatizáció hatásait. Előzetes megállapodást kötöttek mintegy 50 fős csoport csereüldöttségére. Javaslattal tették postásfiatalok csoportos csereüldöttségére is.

Látogatást tettek a SZOT székházában; a nemzetközi kapcsolatok osztályának vezetőjével folytattak megbeszélést a nemzetközi szakszervezeti mozgalmak időszerű kérdéseiről. Üzemlátogatáson és tapasztalatcserén vettek részt a Posta Tudakozó és Névsorszerkesztő Hivatalban, valamint a Postás Művelődési Központban. Magyarországi látogatásukról, a szerzett tapasztalatokról kedvezően nyilatkoztak.

Krakk József

Tudósítás az elnökség üléséről

Januári ülésén szakszervezetünk elnöksége első napirendi pontként a vezető testületnek a két kongresszus közötti öt esztendőben elvégzendő munkájára készített feladattervről szóló előterjesztést vitatta meg. Bár az előterjesztés lényege a kongresszusi határozatból és a tagság észrevételeiből, javaslataiból fakadó tennivalók pontokba szedett és öt évre bontott felsorolása, a téma a résztvevőket kérdések feltevésére, hozzászólásra, javaslatételre ösztönözte. Ez a tény is a program fontosságát bizonyítja. Újszerű kezdeményezésről van szó. A tervezett rendeltetése az, hogy a különböző szintű szakszervezeti szervek a következő öt évben folyamatosan erre tudják építeni esedékes félévi munkatervüket. Ezáltal összehangolható, szervezetté tehető szakszervezeti mozgalmunk, úgy, hogy a központi vezetőségtől az alapszervezetekig egyöntetűen a legidősebb, legfontosabb kérdések szerepeljenek napirenden, s a tagságnak is tudomása legyen ér-

dekvédelmi szervének napi munkájáról. Az elnökség a munkaprogramot — azzal, hogy időközben egyéb fontos tennivalókkal szükségképpen ki kell egészülnie — elfogadta. (Lapunk első oldalán önálló cikkben méltatjuk a program jelentőségét. Szerk.)

A továbbiakban az elnökség az ideai kitüntetési keretek elosztásáról szóló javaslatot tárgyalta. A testület felhívja a közép- és alapszervek figyelmét a határidők megtartásának, valamint a kitüntetésre javasolt személyek körültekintő kiválasztásának fontosságára, és kifejezte annak szükségességét, hogy a kitüntetések átadása ünnepélyes és nyilvános legyen.

Végezetül az elnökség elfogadta az ideai tagdíjbesorolás irányelveiről előterjesztett javaslatot, majd meghallgatta és jóváhagyólag tudomásul vette a legutóbbi elnökségi ülés óta végzett munkáról adott szóbeli főtitkári beszámolót.

B. I.

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának március havi programja

Március 4. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Pál Gaszton-Szalay Tibor: Távközlési rendszerek — Vezetékes átviteltechnika.

Március 10. (kedd), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Kovácsné Bakos Gabriella: Az egységes munkaügyi nyilvántartás bevezetésének várható hatása a posta sajátos nyilvántartási rendszerére.

Március 11. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Erdőkővi Henrik—dr. Glokner Imre: A budapesti hálózat fejlesztésének és rekonstrukciójának összefüggései.

Március 18. (szerda), 10 óra, VI. Népköztársaság útja 3. A Posta Rádió- és Televízióműszaki Igazgatósága műszaki napja. Előadások:

Dr. Tóth Károly: Az igazgatóság VI. ötvenes tervének főbb céljai. Koren István: Autópályarádiózás.

Nemesics Elek—Nyerges Ernőné: Képiújság — hazai teletextkísérletek (teletextbemutató).

Dr. Szokolay Mihály: URH-adóhálózat alkalmazása személyhívásra.

Dr. Hegyi Gábor: Közvetlen műholdas műsorszórás.

Március 19. (csütörtök), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Balogh Miklós: A 35 ezres programban megvalósított főközponti kapacitásbővítés tapasztalatai.

Március 24. (kedd), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Antók Péter: Új kábelserelési módszerek.

Március 25. (szerda), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Dr. Somogyi János: A fényvezetős összeköttetések zaj- és torzításforrása.

Március 26. (csütörtök), 15 óra, VI. Népköztársaság útja 3. Dr. Molnár Csabáné: Országos feldolgozóhálózat kialakítása.

Hogy minden fiatal tudja:

Üdülés — nem is felpénzen

A Balaton hallatán a nyár jut eszünkbe. Bár még javában benne vagyunk a télen, azért már kifelé lábalunk belőle — reméljük —, s szíves örömei fordulunk a kellemes, napos évszakok felé.

Igaz, hogy üdültetés egész évben van, de vízpartra nyáron szeretünk menni. Fürödni nagyokat, lesülni szép barnára. Am ez nem mindenkinek adatik meg. Általános törekvés, hogy a fődínyben családok kapják a beutalót, hogy a szülők együtt lehessenek iskolás gyermekeikkel. Nos, a posta szántódi tábora tizenháromból három turnusban a szakszervezet által beutalt egyedülálló fiatalok előtt nyitja ki kapuját.

Az ifjúsági tábor céljáról, életéről beszélgetünk Moravec Márta-val, a szakszervezeti központ munkatársával; a központi vezetőség mellett működő ifjúsági bizottság elnökével, Katona István-nal és tagjával, Pásztori Tamással.

Ha arra gondolunk, hogy a több mint hatvan ezer postásdolgozóknak mintegy negyven százaléka fiatal, nagyon csekély a Szántódra üdültethetők száma, mindössze 390. Mégsem elhanyagolható. Arról nem is beszélve, hogy különös romantikája van egy ilyen táborozásnak. Bevezetőül kérünk egy kis bemutatást: milyen is ez a tábor?

Az 1950-es évek második felében épült, közel a vízpart-hoz, közel a vasútállomáshoz. A terület fás, szépen parkosítva. Kétszobás faházak vannak, kis terasszal, szobáik négyágyasak. A központi épületben van az étterem, elismerten jó konyhával, a büfé, a könyvtár, a társalgó rádióval, televízióval, a zuhanyzó és a mellékhelyiségek. Az elmúlt két évben felújították a tábort, 1979-ben a faházakat cserélték ki, 1980-ban a szociális létesítményeket korszerűsítették. 11,3 millió forintot költöttek erre.

Miért csak három turnus a szakszervezet?

Az említett tizenhárom turnusból tízet a Posta Oktatási Központ vesz igénybe a különböző szaktanfolyamok hallgatóinak üdültetésére, továbbá külföldi csereüldöttes is van. Így marad a szakszervezet rendelkezésére álló három egyhetes turnus. Az ideai turnuskezdések: június 3., augusztus 5. és 26. Persze örülnénk neki, ha több üdülési lehetőséget kapnának itt fiataljaink, de jelenleg meg kell elégedni ennyivel — és ezt a lehetőséget jól ki kell használni.

Milyen a beutalási rendszer?

Az üdülés nagyon kedvezményes, mert a 350 forintos díjból 100-at a szakszervezet térít, tehát a fiataloknak 250 forintot kell fizetniük. Ezért a pénzért laknak, háromszor étkeznek (az éheesebbje tízórát, uzsonnát is kaphat), és igénybe vehetnek minden szolgáltatást. A fiatalok üdültetése éppen ezért jutalom jellegű. A szakszervezeti központ kiadja a tsz-b-nek (és az elnökségi alapszervezetnek) a keretszámokat, azokat megére kell bontani.

Új Táncsics-kiadvány

Buza Márton—Vas János:

A MUNKAHELYI DEMOKRÁCIA ÉS A SZAKSZERVEZETEK 224 oldal; fűzve 20 forint

Napjaink sokat vitatott kérdése a munkahelyi demokrácia. A kötet első része a munkahelyi demokrácia fejlődését mutatja be, második része a gyakorlati tapasztalatok, a még gyakran előforduló hibák bemutatásával a demokrácia fejlesztését kívánja segíteni. Külön fejezet szól a demokrácia fejlesztéséről az intézményekben, a hivatalokban és a szolgáltató szervekben.

ni és gondoskodni arról, hogy minden alapszervezetben tudjanak a szántódi ifjúsági táborról. Tapasztalatunk azonban, hogy nem kap megfelelő nyilvánosságot ez a jutalomüldöttes, nem értesülnek erről minden területeken, főként nem a kishivatalokban. Egy bizonyos szinten — amikor a létszám együtt van — megakad a további szervezés. Ebből az következik, hogy akik közelebb vannak a „tűzhöz”, könnyen hozzájuthatnak a táborokhoz, sokan pedig nem is tudnak létezéséről.

Hogyan kellene ezen változtatni?

Valóban jussanak el a szakszervezeti alapszervekig a beutalási lehetőségek! A szakszervezeti ifjúsági felelősök vegyék fel a kapcsolatot a KISZ-vezetőkkel, kérjenek javaslatot, kik azok a fiatalok, akik gazdasági és társadalmi munkájukkal, magatartásukkal érdemeseek erre a jutalomra. Nem kell attól megijedni, hogy több a javasolt személy, mint amekkora a keret, vállalni kell a munkát és a felelősséget, hogy a jók közül is a legjobbakat választják ki, és olyanokat, akik még nem voltak a szántódi táborban. Szóval egy kicsit másféleképpen kell ezt az üdültetési formát, mint a többit. Terjedjen el a fiatalok között, hogy ez a jó munka elismerése — és arról is értesüljenek, kik részesültek ebben. Adjanak ennek is nyilvánosságot!

Mikor értesülnek a tsz-b-k az üdülési lehetőségekről?

Éldési április vége felé kapják meg a kereteket. Később volt, a dolgozók már év elején tervezték, mivel töltik szabadságukat. Ezért az idén már februárban megkapják a kereteket. Tehát bőven van idő az igényfelmérésre, utána pedig a gondos, körültekintő szűrésre.

Egy hét elég rövid idő ahhoz, hogy összebarátkozzon százharminc ember, hogy baráti kapcsolatok szülessenek. Milyen segítséget nyújtanak ehhez?

Egy turnusnak két vezetője van, olyan aktivistákat választunk ki erre, akik a szakszervezeti ifjúsági munkában élén járnak. Velük a turnuskezdés előtt legalább két héttel megbeszéljük feladataikat. Teljes jog- és hatáskörrel rendelkeznek, ha netán-tán valaki a tábor rendjét megbontja, haza is küldhetik. Az ő munkájukat segíti a táborban megválasztott önkormányzati vezetőség. Feladataik között van a közös programok szervezése is.

Nincs a táborban kultúrfelelős?

Jó lenne, de az egymástól távoli időpontokban induló egyhe-

tes turnusok nem teszik lehetővé olyan kultúrfelelős kiküldését, aki folyamatos programokat elő tudna készíteni. Lehetőségek azonban így is vannak. Hagyomány van már a nyitó és záró estnek; nagyon jól szoktak sikerülni. A posta szerződést kötött a balatonföldvári Ifjúsági Expressszel, hogy a szántódi tábor üdülési egész időnyben részt vehetnek rendezvényeiken. Szántód és Földvár összeépült, nem nagy a távolság. Két évadban szerződésünk volt a MAFILM-mel heti egyszeri vetítésre. Nem volt érdeklődés, ezért az idén már nem lesz. Érdeklődést váltanak ki a különböző sport- és kulturális vetélkedők, a díjazásra anyagi keretük is van. Táborüzet is szoktak rendezni, szalonnasütőhely is van, hogy mennyire igénylik ezt, az a társaságon múlik.

Az üdülőkben vannak előírások, melyeket be kell tartani, Bizonyára így van ez — talán fokozottabban — egy ifjúsági táborban.

A tábor rendjéhez tartozik, hogy reggel 7-kor, fél 8-kor van ébresztő, fél óra múlva a reggeli. A takarodót este 10-kor „fűjják”. Persze nem akarunk úttörőtábor-fegyelmet tartani. Felnőtt, dolgozó fiatalok üdülnek itt, s akik bejelentik, hogy programjuk éjfélig tart, kaput nyitnak nekik. Állandó kapuórség van, ezt a fiatalok maguk vállalják.

Milyenek a sportolási lehetőségek?

Van pingpongasztal, tollaslabda, s vannak labdik. A reggeli tornát eddig nem sikerült elfogadtatni, de nem is erőszakolják. A Balatonnál a legjobb testedzés az úszás, a csónakázás, no meg a fiúknak a foci.

A tábor közelében szabad strand van, de saját stég épült. A parton egy lacikonyha adja az ingyen falatokat, meg a kortyolnivalót azoknak, akik erre vágyanak. S az igény figyelembevétele mindenre vonatkozik. A szervezett programokban való részvételre megvan a lehetőség, de aki mást akar csinálni, mást csinál. Tudomásul kell venni, hogy a Balaton mellett — jó időben — első helyen áll a vízimádás, s azt, hogy a fiatalok üdülnek, jól akarják érezni magukat. Mindenestre sok múlik a turnusvezetőkön, a táborvezetőségen, hogy milyen légkört tudnak kialakítani, mennyire tudják vonzózni a közös rendezvényeket, s mennyire segíti elő ez az egy hét az ország különböző területeiről összeverbuválódott postás fiatalok ismerkedését, barátkozását.

Bánhidai Éva

FIGYELEM!

A kormány rendelete alapján azok a szakmunkások, akik műszaki, közgazdasági vagy jogászok felsőoktatási intézményben kívánnak tanulmányokat folytatni, pályázatot nyújthatnak be a szakmunkások egyetemi főiskolai előkészítő tanfolyamára (SZET), az 1981–82-es évfolyamra. Pályázhatnak a postának azok a szakmunkásai, akik az alábbi követelményeknek megfelelnek:

Középiskolák nappali, esti vagy levelező tagozatán elértésgé bizonyítványt szereztek, továbbá azok az érettségivel nem rendelkező szakmunkások, akik rátermettségüknél és felkészültségüknél fogva erőt és kitartást éreznek magukban a felsőfokú tanulmányokkal kapcsolatos magas követelmények teljesítésére.

nem töltötték be a 30. életévüket, a férfiak katonai szolgálatukat letöltötték, vagy katonai szolgálatra alkalmasak, laknak,

szakmunkásbizonyítvánnyal rendelkeznek, amelyet legalább egy évvel a jelentkezés előtt szereztek meg, legalább három éve fizikai munkakörben dolgoznak, s a felvétel idején is fizikai állományú munkakört látnak el.

A pályázatot az igazgatóságok személyzeti és oktatási osztályaihoz kell benyújtani 1981. április folyamán. A pályázati lapot és a részletes tájékoztatót is itt kapják meg.

Akiket minden tekintetben alkalmasnak találunk a gazdasági és társadalmi szervek vezetői, tiszónapos előkészítő tanfolyamra küldik, majd a tanfolyam befejezésével felvételi vizsgát tehetnek. Sikeres vizsga esetén a megpályázott egyetem vagy főiskola nappali tagozatának hallgatóivá válnak.

A tanulmányokat folytató szakmunkásaink a tanfolyam időtartamára átlagkeresetüket kapják. A nappali tagozaton folytatott egyetemi, főiskolai tanulmányok idejére ösztöndíjban és egyéb szociális juttatásban részesülnek.

Használjuk ki az iskolás gyógyüdülés lehetőségeit!

Mint ismeretes, a folyó évben mintegy 390 ezer SZOT-beutalójegyből 80 ezer juthat a gyermekeknek. Ennek a fele a családos, a vegyes és a kisbábás üdültetés keretében jut el hozzájuk. Tehát a szülők nélküli csoportos gyermeküdültetés keretében mintegy 40 ezer kisdíák pihenhet, illetve tanulhat. Közülük 31 ezren nyáron üdülhetnek, 9 ezren iskolás gyógyüdültetésben vehetnek részt.

A gyermeküdülőkben napi ötszöri bőséges és változatos étkezésben részesülnek a kis vendégek. A napi térítési díj egységesen 22 forint, ingyenes viszont a gyermekeknek az üdülőbe, valamint hazautaztatása.

Az iskolás gyógyüdültetés idején első csoportja január 12-én kezdődött. Hat üdülőbe 23 napos időtartamra utalhatók be a gyermekek. Parádsasváron, Mikosszéplakon és Ormándpusztán az alsó, Parádfürdőn, Röjtökmuzsajon és Tóalmáson a felső tagozatos osztályok tanulói töltik idejüket. Jól képzett pedagógusok foglalkoznak a gyermekekkel, a Művelődési Minisztérium által meghatározott tanterv alapján. A gyermekeknek csak fűzeteket kell magukkal vinniük, mivel az üdülők tankönyvekkel kellőképpen el vannak látva.

Az iskolás gyógyüdülők festői környezetben, felújított és korszerűsített kastélyépületekben működnek. Mindenütt jó levegő és szép környezet várja a gyermekeket. A tanulás és a pihenés mellett kirándulnak, sportolnak és igen sok kulturális és játékos programban vesznek részt. Ismereteik bővítését szolgálják a jól felszerelt könyvtárak, különböző szemléltető eszközök, filmvetítések, diavetítők, lemezjátszók, magnetofonok, meg a tévé műsorai.

Az iskolás gyógyüdültetés kihasználtsága az előző 5 év átlagában 92 százalékos volt. Örvendtes, hogy az idei első turnusban 101 százalékos az átlagos kihasználtság. A legkedvezőbb, 104 százalékos Parádfürdőn, csak Mikosszéplakon nincs telt ház, ide 100 helyett csak 96 gyermek érkezett. Az lenne a kívánatos, ha a kö-

vetkező csoportokban — hasonlóan a mostanihoz — ismét telítettség volna. Ehhez jó szervezés és az eddiginél is jobb propaganda szükséges.

Az iskolák és a szülők sokszor aggályoskodnak, hogy a gyermekek a tanulásban a 23 nap alatt visszaeshetnek. A gyermeküdülőkben működő pedagógusok tapasztalata szerint az ellenkezője jóval gyakoribb. A környezet- és levegőváltozás, a megszokottak helyett más kis pajtások jelenléte, az új tanárok gondoskodása együtt lélektanilag is kedvező hatást gyakorol a gyermekekre, és ez a tanulásban is megmutatkozik. Annál is inkább így van ez, mivel a SZOT-gyermekeket pedagógusai egyre több sikerélményt kívánnak teremteni a kis beutaltaknak. A több mint 3 hetes üdülés alatt — mivel egész nap együtt vannak — el tudnak jutni a gyermekek személyiségig is, megismerik belső világukat. A gyermekek döntő többsége igen jól beilleszkedik a közösségbe, és elményekkel gazdagodva, önállóan válnak térre. Ezúton is arra kérjük a kedves szülőket és az iskolákat, hogy bátran engedjék el a gyermekeket az üdülőkbe.

Az iskolás gyermeküdülők közül — felújítás miatt — jelenleg nem működik a vajtai és a kőszegi. E létesítményekben a tervezet szerint a IV. negyedévtől kezdve — az Egészségügyi Minisztérium támogatásával — gyermekszanatórium lesz, 28 napos turnusokkal.

Kőszegen 164 kisdíák számára lesz férőhely: elsősorban krónikus légúti betegek rehabilitációja folyik majd ebben az üdülőben. Vajtán 145 mozgássérült kis beutalt gyógyulása válik lehetővé. Mindkét üdülőben felső tagozatos koeudukált csoportok fogadását tervezzük. A tanítás a többi gyermeküdülőkben alkalmazott módszerekhez hasonlóan folyik.

A beutalójegyeket a 19 iparági ágazati szakszervezetnek továbbítja a főigazgatóság a felmerülő igények arányában, a szülőkhöz

szóló kíséreléssel együtt. A kísérelésben az üdülők főbb jellemzőiről tájékoztatjuk a szülőket. A rászorult gyermekek beutalását majd az egészségügyi szervek kezdeményezik, és az igények felülbíráására bizottság alakul.

A nyári gyermeküdülés nem kíván propagandát. Sajnos, az igényeknek csak egy részét lehet kielégíteni. A vakáció alatt összesen 19 gyermeküdülő működik, 9 a Balaton mellett, a többi hegyvidéken. Idén június 15. és augusztus 31. között 6 turnusban fogadják a gyermekeket. A Balatonhoz 13 ezer gyermek utazhat, és 18 ezer kis beutalt számára nyílik magaslati üdülési lehetőség. A vakáció idején működő létesítmények egyszerre fogadnak alsó és felső tagozatos kisdíásokat. Ez idő alatt már az első osztályt végzett kis emberke is üdülhetnek, és még a nyolcadik osztályt befejezők is beutalhatók: összesen 16 ezer fiú és 15 ezer lány.

A rajbeosztás korcsoportonként történik, így az azonos korúak együtt játszanak, sportolnak. A kirándulási, túrázási és fürdési lehetőségek mellett színes, vonzó játékok és sportprogramok (tábori olimpia, akadályverseny, járóverseny, múzeumlátogatás, különböző szakköri foglalkozások, ki mit tud, rajzpályázat, szavalóverseny, tréfas szellemi vetélkedő, kézművesség, ajándéktárgyak készítése, filmvetítés, tv-nézés, bábozás, tábori szíj) várják a gyermekeket. Valamiben szinte minden gyermek ügyes és kitűnik, így a legtöbbben különböző apró kis jutalmakkal, dícsereikkel, oklevelekkel, jelvényekkel térnek haza.

Külön programok készülnek az alsó tagozatosoknak és a felső tagozatosoknak. Még az időjárás tényezőket is figyelembe veszik, más műsort adnak ki jó és más hűvös, esős időre, amikor a gyermekek beszorulnak az épületekbe. A felügyeletet nyáron is képzett pedagógusok látják el.

A táborban a kis beutaltak maguk közül választhatnak képviselőket, így javaslatok figyelembevételére is mód nyílik.

Bízást elmondhatjuk, hogy a gyermeküdültetés valamennyi formája hasznos hozzájárul a felnövekvő nemzedék testi és szellemi fejlődéséhez.

Bányai János

Mi minősül üzemi balesetnek?

30 év telt el azóta, hogy a szakszervezetek irányítják, szervezik és ellenőrzik a munkavédelem ügyét. E három évtized talán legtöbbet vitatott munkavédelmi kérdése az üzemi balesetek kivizsgálása, azok statisztikai számbavétele volt.

A Minisztérium megalkotta a munkavédelemről szóló 47/1979. (XI. 30.) M. sz. rendeletét. Ezt követően több intézkedés született a rendelet végrehajtására: a Központi Statisztikai Hivatal elnökének 2/1980. (VII. 31.) KSH. sz. rendelkezése az üzemi balesetek statisztikai bejelentéséről és nyilvántartásáról; a Központi Statisztikai Hivatal és a Szakszervezetek Országos Tanácsa 1/1980. sz. együttes állásfoglalása az üzemi balesetek statisztikai bejelentéséről és nyilvántartásáról kapcsolatos egyes társadalombiztosítási és adatszolgáltatási kérdésekről; ezt követően a közlekedés- és postaügyi miniszter 1/1981. (Közl. Ért. 2.) KPM sz. utasítása az üzemi balesetek statisztikai bejelentéséről és nyilvántartásáról. Készül az utóbbi miniszteri utasítás postai végrehajtási utasítás, amely majd részletezi a Magyar Posta egyes gazdálkodó szerveinek a rendeletből adódó feladatait.

A rendelkezések ismertetése során számos olyan kérdés vetődött fel, amely magyarázatra szorult. Éppen ezért tisztázni szeretnénk az üzemi baleset fogalmát, hogy minél kevesebb vita keletkezzen az esetek megtörténte után.

Statisztikai célból üzemi balesetként kell bejelenteni és nyilvántartani azt a balesetet, amely a dolgozót a foglalkozása körében végzett munkája közben, vagy azzal összefüggésben, illetőleg munkába vagy onnan lakására menet, továbbá a szervezett társadalmi munka vagy egyes társadalombiztosítási szolgáltatások igénybevétele során éri.

— Az a baleset minősül foglalkozás körében végzett munka közben bekövetkezett üzemi balesetnek, amely a dolgozót munkahelyén a munkáltató telephelyén, munkaterületén vagy munkahelyén kívül a munkáltató érdekében kifejtett tevékenysége során érte. Mindkét esetben függetlenül attól, hogy a baleset munkaidő alatt vagy azon kívül következett be. Üzemi balesetnek minősül a dolgozónak foglalkozása körében, munkájával összefüggésben bekövetkezett balesete is. Ennek megfelelően a munkáltató által — telephelyén kívül is — szervezett étkezés igénybevételekor (még akkor is, ha a vállalat étkezési utalvánnyal látja el a dolgozót) bekövetkezett baleset is üzemi balesetnek minősül. Nem minősül viszont annak, ha a hivatalos ebédszünet idején — a gazdálkodó szervezet telephelyén kívül — egyénileg beszerzett ennivaló vásárlása, illetőleg elfogyasztása során következett be a baleset.

A munkásszálláson történt baleset csak akkor minősül üzemi balesetnek, ha az a gazdálkodó szervezetnek felróható munkavédelmi hiányosság következménye. Továbbra sem üzemi baleset, ha az a dolgozót a munkahelyén, sport- és kulturális rendezvény közben, de nem munkájával összefüggésben érte.

Munkából menet az úti baleset csak akkor minősül üzemi balesetnek, ha a sérült közvetlenül a munkaidő után, nagyobb kitérés nélkül megy haza lakására. Az útnak a napi élelmiszer-szükséglet, gyógyszer beszerzése vagy szolgáltatás igénybevétele, továbbá gyermek bölcsődéből, óvodából való hazavitele céljából történő beszerzése nem tekinthető nagyobb kitérésnek. A munkába menet történt baleset ezzel szemben akkor is üzemi balesetnek minősül, ha a sérült nem a lakására ment munkahelyére.

Üzemi balesetnek minősül a szervezett társadalmi munkában részt vevő személy balesete akkor is, ha nem a munkáltatójának érdekében dolgozott (például a Vöröskereszt részére végzett társadalmi munkát).

A társadalombiztosítási ellátás igénybevétele során bekövetkezett balesetek közül üzemi balesetnek csak az számít, amely a sérültet a keresőképtelenségének vagy rokkantságának elbírálására elrendelt orvosi vizsgálaton való megjelenésével összefüggésben érte, üzemi viszont a táppénzes állományba vett dolgozó kötelező orvosi felülvizsgálata során bekövetkezett baleset. Statisztikai célból üzemi balesetként kell bejelenteni és nyilvántartani azt a balesetet is, amely oktatási intézmények, tanfolyamok tanulói körében következik be, ugyanígy a nyári iskolai szünidőben munkát vállaló, tanulmányokat folytató fiataloknál is. Társadalmi munkában tekinthető az építőtáborokban végzett munka is, az itt történt baleseteket szintén üzemi balesetnek tekintjük.

Üzemi balesetnek tekinthető az a baleset, amely a munkafegyelm megsértése következtében jön létre.

A témát nem merítettük ki, az üzemi balesetek megítéléséről leggyakrabban félreértésre, helytelen magyarázatra okot vagy lehetőséget adó eseteket soroltuk fel, így kezdve a hivatalos lapokban megjelenő előírásoknál szélesebb nyilvánosságot adni e mindenki érdektő és fontos ismereteknek. Ezenkívül nem is elégszünk meg e tételes közleménnyel; amennyiben szükségesnek mutatkozik, a későbbiekben — egyes jellemző eseteket nagyító alá helyezve — rámutatunk a balesetek megítélésének hibáira, elemezzük azok okait is. Mindezzel segítséget kívánunk nyújtani nemcsak a munkavédelemmel hivatásuknál fogva foglalkozóknak, hanem minden olvasónknak, hiszen, sajnos, egyelőre még mindenkit érhet baleset.

Kiss László

Tízéves az Újítók Klubja

Józsefné, aki a Postás Újítók Klubjának megalakulásánál is babáskodott, 1973-tól pedig a klub elnöke, számolt be a megüdvöztetett klubról, a kezdeti napjainkról.

— Az újítók 1970-ig a Műszaki Klub fogta össze, ebből kiválva 1971 óta létezik önálló szervezetként a Postás Újítók Klubja. Az első években az újtársaság és a klub közötti kapcsolat az újtársaság után összeállt azoknak a csapatának, akik szívügyüknek tekintik az újítómozgalmat. Eleinte csak a budapesti, később a vidéki postaszervek is csatlakoztak hozzá. Ma már ott tartunk, hogy a havi foglalkozásokon átlag harmincan, harminötven jelennek meg. A színvonal is évről évre emelkedett. Menet közben az Országos Találmányi Hivatallal közvetlen kapcsolatot teremtettünk oly módon, hogy foglalkozásaink minden alkalommal jelen van az instruktori osztály képviselője. Úgy érzem, együttműködésünk hasznos és eredményes. A Postás Központi Újtársasági Tanács már 20 éve irányítja, szervezi, ellenőrzi az újítómozgalmat. A negyedévenként

tartott ülésein klubunk is képviselteti magát. Ennek folytán olyan egészséges információ-áramlás jött létre, amely hatékonyan segíti az újítómunkát. De jelentős segítség lenné az is, ha valamennyi postaszerv elismerné az újítási előadók operatív tevékenységét és ennek fontosságát — amennyiben rátermett emberek töltik be a feladatokat — ha elfogadják őket, mint az egyszemélyi felelősök munkatársait.

— A múlt évi újítómunkát értékelve, csak egyetlen adatot mondhatok: a KPM által indított újítási versenyben a posta saját kategóriájában az első helyet szerezte meg. Jó lenne eredményeinket a szocialista országokban is közzétenni, illetve a kinti újítómozgalmat megismerve, néhány általunk készített újítást hasznosítani. Örömmel és eredményesen vettünk részt tavaly az első budapesti újítási fórumon; az idén a KPM is hasonlóan tervez, s ennek szintén tevékeny résztvevői szeretnénk lenni. Hiszen ez a lehetőséglegfőbb célunkat, az újításoknak a termelőmunkában való mind szé-

lesebb körű hasznosítását szolgálja.

A postának a VI. ötéves tervből adódó feladatait ismerve, az újítómunkára az eddiginél is nagyobb szükség van, ha az adott tervidőszak feladatait megoldjuk. Az Újítók Klubja ennek szellemében akar a továbbiakban is dolgozni.

A beszámolót követő beszélgetésen Mészáros Józsefné, a Postások Szakszervezete közgazdasági osztálya munkaverseny- és újítási felelősének tettük fel a kérdést:

— Milyen az Újítók Klubja és a szocialista brigádok újítómozgalma közti kapcsolat?

— Köztudomású, hogy a mozgalom egyik jelmondata az: „Egy brigád — egy újítás” folyamatosan átalakul „Egy brigád — egy hasznosított újítás”-ra. A kollektívát ösztönző gyakorlati igyekeztünk tenni, hogy az elismerés különböző fokozatainak odaítélésénél a brigádok újítási tevékenységét, az újítások kivitelezésében való részvételüket figyelembe vesszük. Az együttműködést hadd világítsam meg egy kiragadott, valóságos példán keresztül. A Lágymányos Távbeszélő Üzem I. E. Reynolds szocialista brigádja a crossbar központokra mintegy 50 újítást dolgozott ki, jelentősen hozzájárulva ezzel a crossbar és rotary távbeszélő-központok közös rendszerben történő működtetéséhez. Ahhoz, hogy az 50 újításból 10 országos jelentőségű lett, és hasznosították is őket, az Újítók Klubja nyújtott további segítséget.

További hasznos és eredményes munkát kívánunk az Újítók Klubjának és mindazoknak, akik ötleteikkel, hasznosítható újításokkal hozzájárulnak a posta és ezen keresztül népgazdaságunk fejlődéséhez.

Czeglédi Cecília

A POSTÁS ÚJÍTÓK KLUBJA SZERETEFEL MEGHÍVJA ÖNT

1981. január 20-án délelőtt, 11 órai kezdettel a PMK disztermében a klub megalakulásának és működésének 10. évfordulója alkalmából tartandó

JUBILEUMI ÜLÉSÉRE.

A meghívásnak eleget tettünk, s megismerhettük e klub múltját, jelenét, jövőjét, jelentőségét, valamint a rögtönzött kiállításán néhány, már hasznosított újítást is szemügyre vehettünk.

Bundik Zsigmondnak, a Postás Művelődési Központ igazgatójának ünnepi megnyitója után Megyeri László, a Postások Szakszervezetének titkára a következő szavakkal méltatta az újítómozgalmat.

— Az elmúlt évtized alatt számszerűségeben és tartalmában egyaránt sokat fejlődött. Az elfogadott újítások aránya 29-ről 44 százalékra nőtt, a hasznosítási arány pedig az utóbbi 3 évben 100 százalék körüli mozgott. Ez nagyon jó eredmény. A mozgalom fejlődésére érezhetően kedvező hatással volt a postás újítók és feltalálók 1979 tavaszán megrendezett ötödik országos tanácskozása. Itt a hosszabb távú fejlesztési célokat fogadták el. De a további fejlődéshez nélkülözhetetlen a szakma és a szakszervezet összehangolt munkája is. Ezt szakszervezetünk XI. kongresszusa így fogalmazta meg: „A postai újítómozgalomban az utóbbi években tapasztalható fejlődést a VI. ötéves terv időszakában is meg kell tartani.”

Megyeri László felhívta még a figyelmet az újítási kiállítások jelentőségére, arra, hogy módot nyújtanak a hasznosított újításoknak minél szélesebb körben való bevezetésére. Majd Uzsovics

Isten hozta Mr...

A televíziót sokan korunk egyik legjelentősebb vívmányának tartják, s valóságos áldásnak az emberiség számára. Ebben — ahogy mondani szokták — van is valami, hiszen szinte megszünteti a világban a távolságokat, s az eseményeket rop-pant gyorsasággal, gyakran a történetekkel egy időben az otthonokba viszi. Ismereteket terjeszt, filmet vetít, színházat, sportot közvetít. Ugyanakkor — és ezért vannak nem kis számban ellenzői — valóságos „szellemi ráógumi”. Nemcsak oda-szögez a székhez, hanem elszoktat a moziba, színházba, sportpályára járástól is, és a közös élményt a szűk családi körre korlátozza. Nem szólva arról a tulajdonságáról, amelyet Jerzy Kosinski író az *Isten hozta Mr...* forgatókönyvének alap-tézisévé emel, már tudnillik, leg-főbb veszélye az, hogy saját ké-pére formálja az embert.

A nagy sikerű és az amerikai kritikusok szerint szellemes könyv — *Hal Ashby* rendező ér-tő és érzékletes tolmácsolásában — abból a helyzetből indul ki, hogy egy ideális mai „vadem-ber”, bizonyos *Chance* nevű ker-tész, aki se írni, se olvasni nem tud, elzárta a világtól úgy él idős munkaadójának házában, mint a megtestesült ártatlanság.

Hogyan válik ez az ember a véletlenek egymásba kapcsolódó láncolata folytán a maga kétes bölcsességével, olcsó optimizmu-sával, szegényes szókincsével a világba kipotyanva leendő hata-lomná? Mint búvóli meg az

üresség az amerikai vezetőréte-geket, miként lesz egy politikai beszédben idézett hétköznapi szavai nyomán valóságos példa-kép, erről szól *Hal Ashby*. Hollywood megújítóinak egyike, új filmjében, amelyet a Cannes-i fesztiválon nagy sikerrel mutat-tak be.

A siker titka több tényező együttes hatása. Elsősorban a hálás témák. Lehetőségeit a ren-dező szinte maradéktalanul ki-használja. De — és ez külön ér-dem — rendkívül visszafogottan, stílusosan. Nem húz alá, nem nagyt fel, hanem egyszerűen a (forgatókönyv által adott) ly-zetet teszi hihetővé. Felvillantva azt a perspektívát, hogy a „kor-látlan lehetőségek” hazájában valóban előfordulhat, hogy olyasvalaki kerül a legfelsőbb irányító székbe, akinek volta-képpen képességei, ha nem is egy kert, de ennél nem sokkal nagyobb földterület irányítására alkalmasak.

A téma és a rendező mellett az *Isten hozta Mr...* — a nem-régiben elhunyt *Peter Sellers* kitűnő játékaival — ismét igazolta azt a régi tételt, hogy a filmet a közönségnek elsősorban a színész adja le. *Sellers* (*Chance* alakját) valóban élte és nem játszotta. Azaz komolyan vette a helyzetet, szöveget, és ezzel a flegmatikus alapállással terem-tette meg a történet komikumát. Partnerei közül *Shirley MacLai-ne*, *Melwyn Douglas* és *Frank Weston* ugyancsak remekelt.

Így ötvöződik egybe a jó vig-játék a magvas politikai szatírá-val és válik a képtelen (?) his-tória kellemes szórakozássá.

Abel Péter

Önzetlen segítségből rokkantsági nyugdíj?

Egyre gyakrabban hallunk ar-ról, hogy közelebbi ismerősünk, munkatársunk szívinfarktusban megbetegedett, sőt elfordult, hogy meghalt. Arról viszont már ritkábban beszélhetünk, hogy e betegség üzemi baleset követke-zménye lenne. Ez azonban nem zárja ki, azt, hogy ne fordulhat-na elő, és ne okozna olyan gon-dokat egy család életében, ame-lyekben a jogsegélyszolgálat se-gítségét is kéri.

A baleset, a betegség, a hosz-szas táppénzes időszak, majd a rokkantsági nyugdíjba menetel, mind-mind önmagában is gond, és alapot adhat a panaszkodásra. Mindez súlyosabb megítélés alá esik, ha ennek az állapotnak az előidézésében vétke a munkál-tató, s a dolgozó — a bekövetke-zett egészségromlásan felül — még hosszú hónapokon keresz-tül kénytelen magyarázkodni, utánaajárni igazának, és megpró-bálni beosztani az önhibáján ki-vül megcsappant havi jövedel-mét.

Ilyen eset fordult elő azzal a postai tervezővel, aki adatok fel-dolgozása végett külső felderítési és felmérési munkák elvégzésére kapott utatást. A kábelaknak, -szekrények felderítésére, felmé-résére 4 fős csoportokat alakítottak, amelyek a felmérés brigád vezetőjéből, mint felelős tervező-ből, a tervezőből és két felmérő-ből álltak. A felmérők feladatát képezte az aknak fedelének fel-nyitása.

Az időjárás nem kíméli a fedlapokat sem, többségük bi-zony igen nehezen nyílik. Ha ne-talán teljesen beiszapolódnak, csak körülvesséssel lehet őket megmozdítani.

Az 1979 júliusában bekövetke-zett baleset idején — már hetek óta — csak hárman végeztek a munkát, s mivel a csoport veze-tője nő volt, ketten férfiak — közülük egyik a panaszos dolgo-zó — nyitogatták az aknákat, emelgették a fedlapokat.

A vésést ezúttal a másik kollé-ga kezdte, majd amikor elfáradt,

a panaszos folytatta. A lazítás után a magukkal vitt horgot be-akasztották a szekrény fölébe, és együttes erővel szabadba tet-ték a szekrény fedelét. Az ada-tok felmérése után visszatették a fedelét. A nap folyamán a 30–40 méteres távolságban levő szekrényeket ily módon sorra vizsgálták. Hozzávetőleg már 6–8 szekrényt felnyitottak, amikor eljutottak ahhoz a nagyméretű kábelszekrényhez, amelynek ki-nyitása a dolgozó megrokkaná-sához vezetett.

A szekrényfedél súlya 80–90 kilogramm. Lehúzása — hason-lóan az előzőkhöz — nem ment könnyen. Mintegy 30 centiméte-res nyílás szabadba válása után a fedél széle a vaskeretbe beszo-rult. Választani lehetett, vagy visszahúzzák a helyére, vagy tel-jesen szabadba teszik a nyílást, hogy munkájukat elvégezhessék. Ez utóbbi mellett döntöttek. Nagy erőlködések közepette a szek-rényfedelét sikerült vízszintes helyzetben a járdára húzni, de mikor a panaszos megpróbált ki-egyenesezni, olyan erős mellka-si fájdalmat érzett, hogy vissza-roskadt a járdára. Negyedóra pi-henés után — ami alatt a felvé-telezési munka is megtörtént — még segített visszatenni a fede-lét, de ennél többre már nem tudott vállalkozni.

A szekrényfedél visszahúzása után még rosszabbul lett és majdnem ájultan a közeli üzlet lépcsőfokára ült. Kérte két kol-légáját, hívjanak taxit, hogy visszamehessen munkahelyére, az üzemorvoshoz. Ők el is indultak kocsit keresni, ez azonban végül is a panaszosnak sikerült. Mun-kahelyére taxin egyedül ment, miután az orvosi szobát zárva találta, rosszulléte pedig egyre fokozódott, irodai szobájában má-sik két kolléga jelenlétében — akiknek állapotáról és a történ-tekről röviden beszámolt — asz-talára leborult.

Kollégái később az orvosi szo-bába lekísérték és lefektették, majd kérésére kihívták a men-

„Kérészy István hajóvezető, bu-dapesti lakos, ez év július 21-én Balatonalmádinál a viharos Ba-latonon élete kockáztatásával ki-mentett három, hazánkban üdü-lő NDK-beli fiatalot. Andreas Ent-rich 17 éves, Frank Entrich 18 éves leinefeldi és Andreas Rech-nagel 18 éves cottbusi lakost.

A vízbicikliző fiatalokat a hir-telen támadt vihar befelé sodor-ta a nyílt vízre, s Kérészy István egy vitorlás hajó mentőcsónakjával a segítségükre sietve hozta ki őket a Balatonból. A Miniszter-tanács által adományozott emlé-k-érmét István János, a Veszprém megyei tanács elnökhelyettese ad-ta át a kitüntetettnek.”

★

Ilyennek képzeltem el mindig egy életmentőt. Keménynek, hatá-rozottnak, döntésképesnek. Alig fér be az ajtón. Hatalmas válla van, a mellkasát mintha pumpál-ták volna. Nem nagy növésű, de jó felépítésű. Birkózó, vízilabdá-zó vagy testkultúrás — gondolom.

A vízilabda bejött, első osztá-lyú játékos volt évekig. A víztől nem szakadt el, hiszen vitorlázik még ma is, és már nagyon-nagyon régóta.

— A víz életet, ez tartja ben-nem a lelket, ez adja a bátorsá-gom, az önbizalmam; a víznek sokat köszönhetek, például azt, hogy rendszeren tudok járni.

— ???

— Ezzel ezelőtt történt. Már középiskolás voltam, a Puskás Ti-vadar Távközlési Technikumba jártam. Hazafelé mentem, amikor karambolozott a villamos, amely-ken utaztam. A nagy ütközéstől a villamoskocsi közé estem. Súlyos volt a sérülésem, a szó szoros ér-telmében darabokra törtem. Csak annak köszönhettem az életet, hogy évek óta versenyszerűen sportoltam. Vízilabdáztam és lőttem. A lövésversenyzést keret tag-ja voltam. Balesetem 1968-ban, a

mexikói olimpia évében, két hét-tel az indulás előtt történt. Azt hittem, itt a világ vége. Az olim-piáról szóló közvetítést a rádió-n keresztül hallgattam. A baleset után hónapokig nyomtam az ágyat, másfél évig lábadoztam. Amikor felgyógyultam, hatvan százalékosan nyilvánították a munkaképességet. Mondanom sem kell, hogy ez mennyire meg-véselt. Versenyszerűen nem spor-tolhattam.

A posta balatonalmádi üdülőjé-ben dolgozik Kérészy István ha-jóvezető, és egyben a Posta Szociális Hivatalának munkatársa, szerződéssel, 1977 óta.

— Előtte is a Balaton mellett voltam idegenvezető, és vízisíok-tató.

— Már a baleset után?

— Igen. Hogy nem sportolhat-tam, teljesen meg kellett változ-tatnom az életet. Nyelveket ta-nultam. Németből és angolból fel-sőfokú nyelvvizsgát tettem, és el-végeztem a műszaki egyetem gé-pészmérnöki karát.

Nem titkolom el csodálkozásom, de a végzettsége és a végzett mun-kája közötti különbségről is kér-dezem.

— Az a munka, amelyet a nyá-ron végzek, valóban ideénymun-ka, és sok ember számára nem a legelismertebbek közé tartozik. De az egészségem miatt szüksé-gem van rá. A rádióms Balaton-víz, a terhelés nélküli rendszeres mozgás az éltetőm. Ilyenkor, té-len, amikor nem megy a vitorlá-zás a Balatonon, sem töltöm tét-

lenül az időm. Könyvtárról könyv-tárra járok, olvasok, tanulok, hogy a tudásom, szakmai felkészülte-ségem naprakész legyen. Nem hiá-bavaló ez sem. Két találmányom szabadalmazták nemrég. A har-madiknak a szabadalmi eljárása most van folyamatban. Hogy el-végezhettem az egyetemem, sok embernek tartozom köszönettel a segítségéért. Munkatársaimnak ugyanúgy, mint a Szociális Hi-vatalnak. Jól érzem itt magam.

Az életmentés körülményeiről beszélgetünk. Ez már a tizenki-lencedik mentése volt.

— A korábbiakat miért nem je-lentette?

— Soha nem gondoltam arra, hogy ezért valamit elismerés jár. Azt hiszem, nem is ez a lényeg. Az a fontos, hogy élnek, akiket sikerült kihúznom a vízből.

— Tavaly nyáron az egyik vi-har idején a német gyerekek le-estek a vízbicikliről. Sikerült őket partra tennem, de a vízbic-iklit a víz a tő középe felé so-dorta. A vihar után a rendőrök megtalálták, és akkor kezdték a gyerekeket keresni. A kölcsönöz-ben, ahonnan a vízbicikli szárm-azott, megtudták a német gyerekek nevét és azt, hogy hol laknak. A gyerekek mondták meg, hogy én mentettem meg őket.

★

„A Népköztársaság Miniszterta-nácsa Kérészy Istvánnak az élet-mentés során tanúsított hősie-s magatartásáért az Életmentő Em-lékérmét kitüntető jelvényt ado-mányozza.

Lázár György

a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának elnöke.”

★

— Nem fél a viharos Balaton-tól?

— Nincs időm rá; és azt tartom, hogy egy, a szemembe mosolygó aljas ember miatt veszélyesebb helyzetbe kerülhetek, mint a viha-ro Balaton kellős közepén. Vi-szont megtörténhet az emberrel, hogy furcsa helyzetbe kerül. Egy-szer két fiatalembert akartam partra húzni. Az egyikre ráparan-csoltam, hogy kapaszkodjon addig a bolyába, amíg vissza nem jövök. A másikkal partra usztam. Már fordultam vissza, amikor a vízi-rendőrök megállítottak — még nem ismertek —, és tiltott helyen való fürdésért megbüntettek két-száz forinttal...

Csillag Sándor

Postatörténetünk tárházából

A legelső postamester

„Postatörténetünk Tárházából” című írásaimban ritkán jelölöm meg a kutforrásokat, ahonnan történeteim anyagát veszem, mi-vel céloim nem tudományos ér-tekezés, hanem szórakoztató jel-legű olvasmány közreadása. De a hajdan volt postások életét is-mertető történeteim mégsem légből kapott kitalációk, hanem valóságos, megtörtént esetek, amelyeken nem változtatok, sem irodalmibb nem teszem őket. Az alább leírt postairodalmi do-kumentum olyan meglepő, hogy a történet felkutatóját pár szó-ban ismertetnem kell.

A magyarországi posták kezde-tét a 16. századra, a mohácsi csata utáni időre teszik. A leg-első összefoglaló postatörténeti munkát *dr. Henney Vilmos* ál-lamtitkár — aki a nemzetközi posta- és távírdakongresszusokon is tekintélyes szerepet vitt — állította össze. Könyvének minden lapján hivatkozik, hogy az ott leírtak milyen szám alatt találhatók meg az Országos Le-véltár anyagában. Munkájában történész barátai is segítettek. Köztük a legnevesebb *Szádeczky Lajos*. Született 1859-ben, s már 1883-ban a budapesti egyetem magántanára. Még egyetemista korában olvasta a Budapesti Szemleiben „Az Anjouk és mí-veltségük” című szép értekezést, amelyben arról is szó esett, hogy vannak emlékek arról, hogy Károly Róbert az 1300-as évek elején egyik Gergely nevű hűségese vezetését megtette posta-

mesternek. Ez a tény, nagyon meglepte a fiatal tudóst, mert tudta, hogy I. Ferdinánd udvari postamesterével, Taxis Antallal, éppen 200 év után kezdte felál-líttatni — osztrák minta szerint — a postaállomásokat hazánk-ban. Az ezt megelőző időben csak futárintézményről tudtak addig. Ezután Szádeczky a kö-zépkor tanulmányozása közben figyelemmel kísérte a postára vonatkozó dokumentumokat is, és amint írja, a Gergely mester-re vonatkozó adatok igazak, mert „nevére és postás voltára vonatkozás tételük több történeti helyen is.”

A múlt század végén a posta-kormány főkérte Szádeczkyt, mint arra legérdemesebbet, hogy írja meg a Magyar Posta törté-netét. Ezt ő örömmel elvállalta volna, de 1891-ben (akkor már régen a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja volt) kinevezték a kolozsvári egyetem rendes tanárává. Így ezután az addig összegyűjtött, a postára vonatkozó értékes adatait átad-ta Henney Vilmosnak, aki meg is írta — mind ez ideig történet-tudományi szempontból legérde-kesebben feldolgozva — a Ma-gyar Posta történetét. Sajnálatos módon könyvének megírása az az első világháború idejére esett, amikor is papírhány miatt az 1867-es kiegyezést követő idő-szaknak sok érdekes eseményét, így a postamesterség történetét is, csak nagy vonalakban vázol-ta.

Egy levél nyomán...

Levél érkezett szerkesztőségünkhez Kazincbarcikáról. A levél írója, özv. Dienes László kérte, hogy lapunkban megköszönhesse a Miskolci Postaigazgatóság Hálózatépítő Üzeme Március 21. szocialista brigádjának a vele szemben tanúsított segítőkész magatartását és támogatását. A brigád ugyanis a fiatalon, tragikus körülmények között elhunyt férje halála óta tartja a kapcsolatot vele, a volt brigádtag özvegyével, két kislányát pedig — az időnkénti ajánlkozások mellett — anyagiakkal is támogatja. Dienesné köszönetnyilvánításával egyidejűleg sok sikert és jó eredményt kívánt a brigád további munkájához.

A levél nyomán felkerestük munkahelyén Szabó Vilmosné műszaki előadót, az említett brigád vezetőjét, és személyesen is tolmácsoltuk a köszönetet, valamint a jókívánságokat. Természetesen érdeklődtünk a brigád életéről, eredményeiről, gondjairól és további céljairól.

Szeretnénk kissé részletesebben ismertetéssel bemutatni a brigád vezetőjét, Szabó Vilmosné azonban nem szívesen nyilatkozik magáról, mert szerinte minden eredmény a brigádtagok összességének, tehát az egész brigádnak együttes érdeme. Így aztán éppen csak, hogy ki tudtuk hámazni szűkszavú válaszáiból, hogy jó szakmai munkájáért Kiváló Dolgozó kitüntetésben részesült, és hogy a szakszervezeti bizottságban a gazdasági felelős tisztséget tölti be már 10 év óta, sőt csaknem egy évig helyettesítette az szb-titkárt is.

Mikor a brigád ismertetésére kerül sor, felcsillan a szeme, és — a fényképekkel, rajzokkal gazdagon díszített, igen tetszősen vezetett brigádnaplót lapozva — egyszerre beszédessé válik.

— A brigád 1966. április 23-án túlnyomórészt férfiakból alakult. Tagjai az üzem építési osztályának dolgozói, építésvezetők, főépítésvezetők, műszaki előadók, műszaki rajzoló, a brigádvezetővel együtt 18-an. A brigádtagok zömmel termelésirányítók, állandóan kapcsolatban vannak a fizikai dolgozókkal.

A gazdasági vállalkások főleg a termelékenység meghatározott növelésére, a munka minőségé-

nek javítására, az üzemi balesetek csökkentésére, illetőleg elkerülésére, az improduktív órák kiküszöbölésére irányulnak. Természetesen van vállalkásuk a brigádtagok politikai és szakmai képzettségének, valamint egyéb ismereteinek gyarapítására is. Vállalta a brigád társadalmi munkában az üzem udvarának parkosítását.

A brigád vállalta, hogy az 1979. február 15-én tragikus körülmények között, 29 éves korában elhunyt Dienes László építésvezető, volt brigádtag árvait évenként két ízben — az iskolai év kezdete és karácsony előtt — megajándékozza, anyagiilag támogatja, valamint tartja az özvegyvel a kapcsolatot.

A brigád rendszeresen részt vesz a kommunista szombatok fizikai munkáiban, így hozzájárult 1980-ban is tevőlegesen a gyermekintézmények, valamint az ár- és belvízkárosultak megsegítésére szervezett kommunista szombatok anyagi eredményéhez. A brigád vállalkásait általában évről évre teljesíti.

— Milyen elismerést kaptak eddig?

— Kaptunk oklevelet, zászlót, majd 1977-ben a brigád tagjai az ezüst brigádérmét is megkapták.

— Vannak a brigádnak gondjai?

— Az elmúlt időszakban a budapesti nagy távbeszélő-bekapcsolási program keretében az üzem több építőbrigádja Budapesten dolgozott. Ez — bár az elismerés sem maradt el — sokszor igen komoly gondokat okozott a brigádtagoknak a munka szervezésében, a termelés irányításában.

— Mik a brigád további céljai?

— Munkánkkal és vállalkásaink teljesítésével kívánjuk elősegíteni a postaigazgatóság birtokának teljesítését. Szeretnénk a munka minőségét folyamatosan javítani, szakmai és politikai felkészültségünk színvonalát minél magasabbra emelni és patronáltjainkkal még szorosabb kapcsolatot tartani.

A levélíró özv. Dienes László néval együtt ezekhez a nemes célokhoz a brigád minden tagjának eredményes munkát és jó egészséget kívánunk.

Horváth Dezső

Alábbi írást Szádeczky László kutatásaiból merítettem.

★

A 17. századi számon tartott futárintézményről, amely egyeduralkodó intézmény volt Magyarországon, közvetlen adataink alig vannak, vagy egyáltalán nincsenek. Mégis történelmi feljegyzések tanúskodnak arról, hogy a szerencsétlen sorsú III. Endre, utolsó Árpád-házi királyunk uralkodása alatt már megterveztek a postaszáti és kereskedelmi viszonyok szabályozását. De III. Endre 1301-ben bekövetkezett halálával a postai szabályzat csak terv maradt. A magyar trónért folyó belső harcokból 1308-ban az Anjou család került ki győztesen. Az Anjou-házból származó Károly Róbert is felismerte a posta fontosságát, és figyelmet felkeltő kezdeményezést tett.

Miután leverte a magyar tartományurakat, elfoglalta a trónt, majd különböző regálékkel és adókkal hatalmát megerősítette, az országban virágzásnak indult a kereskedelem, olyannyira, hogy Magyarország lett a Kelet és Nyugat között a kereskedelmi központ. Hiteles okmányok bizonyítják, hogy a Felvidék kereskedelmi központjából, Kassáról, közlekedési, illetve postaszáti utak vezettek az ország szívébe, Budára. Buda állandó postai és kereskedelmi összeköttetésben állt Nagyszombat és Pozsonyval. Az ország déli részéből török kereskedők megbízható embereikkel küldték leveleiket.

Ebben az időben nevezte ki Károly Róbert a legelső postamestert Gergely mester személynében, aki hű embere volt. Több vitézi csatában kitüntette

magát. Leghősiesebben az oligarchák ellen, a kassai csatában harcolt az ő uráért, és nem egy ízben megsebesült. Királyja elismerésül 1313-ban a nagymihályi vám- és postaház birtokosává tette, ami tekintélyes földbirtokkal is járt. Nagymihály a volt Zemplén megyében fekszik. Ott élt és működött azután az első postamester, aki — annak

előtte íródeákai tisztet is teljesítvén — kardot és tollat egyaránt jól forgatott. Károly Róbert idejében a postamesteri kinevezés igen magas elismerést jelentett. Később több kedves emberét is kitüntette ezzel a tisztséggel a király, miután vitéz és hű szolgálataiban elfáradtak, jutalmul vám- és postamesteriséget földbirtokkal együtt kaptak a fontos kereskedelmi útvonalak közelében.

Ezek a helyek évről évről a kereskedőknek szolgáltak biztos menhelyül, másrészt a postafutárokkal tartottak folytonos összeköttetést. A postamesternek javadalmi forrása volt a vámszedés

is. Mind a belföldről kimenő, mind a külföldre bejövő kereskedőknek vámt kellett fizetniük, amely a szállított áru 3,33 százalékát tette ki. A vámt harmincadnak, a postamesteri állomásokat harmincadhelynek is nevezték.

A későbbi királyok, különösen Nagy Lajos, Zsigmond, főleg pedig a nagy emlékű Hollós Mátyás uralkodása alatt a postaszáti viszonyok tovább fejlődtek. Később, a török hódoltság alatt viszont ezek a postaintézmények tönkrementek, és csak a 16. század végén I. Lipót állította fel és szabályozta a postamesteri állomásokat. Ezt tanúsítja Horváth Mihály, kitűnő történészünk is. Az ipar és kereskedelem története Magyarországon című nagyra becsült művének 107. lapján így ír: „posták hazánkban a 16. század vége felé állítottak fel és igen nagy megkönnyebbülésére szolgáltak a belkereskedésnek, egész hasznosságát azonban csak a következő korszakban a belzajlások csillapultával kezdte kifejteni.”

Ezek voltak a legkorábbi előzményei a későbbi, az 1867-es kiegyezés utáni időknél, amikor már önállóvá vált a Magyar Posta, és a magyar postakormányzat százával hozta létre a postamesteriségeket, behálózva az egész országot. Ezek a hivatalok állami dotációval működtek, de teljesen önálló hatáskörrel, ami kezdettől a postamester és alkalmazottjai közt a lekirívóbb súrlódásoknak és kizsákmányolásnak melegegya lett. A felszabadulás hozta meg a várva várt megoldást, az államosítást. Ezzel örök időkre eltűnt ez az elavult és embertelen intézmény.

Halmi Ida

75 ÉVES JUBILEUM

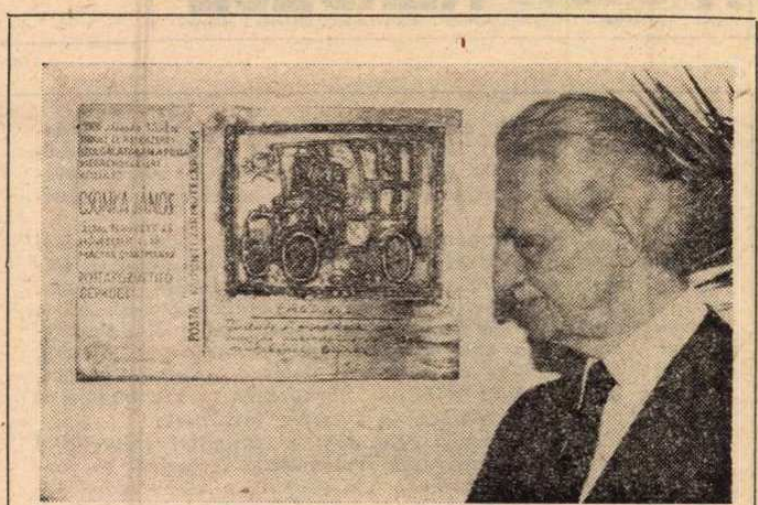
Csonka Jánosra emlékezünk

Felemelően szép és bensőséges ünnepély keretében emléktábla avatásával emlékezett meg a Posta Központi Járműtelep arról, hogy 75 évvel ezelőtt, 1903 január 15-én indult meg az első gépkocsijarat a postánál. Minthogy a postai gépkocsik Csonka Jánosnak, a budapesti Műegyetem egykori műhelyfőnökének tervei és útmutatói szerint készültek, az ünnepélyt az ő emlékének is szentelte, s a Farkas László pécsi művész által tervezett bronz emléktáblán is az ő képe látható az általa szerkesztett kocsin.

A műszaki világ a múlt század végét tekintve a gépkocsi feltalálása időpontjának, s ebből mi, magyarok is — elsősorban Csonka János révén — kivettük részünket. A gépkocsi feltalálása ugyan Daimler és Benz német technikusok nevéhez fűződik, minthogy ők 1885-ben nyújtották be arra először szabadalmi igényüket. Viszont Csonka János már 1883-ban egy újfajta gáz- és petróleummotort készített a budapesti Műegyetem részére, amelyre 1884. november 21-én szabadalmat is nyert. A motor ott akkor kifogástalanul működött. De ki is volt ez a Csonka János?

Szegeden született 1852. január 22-én, egy jól ismert kovácsmester hetedik, legfiatalabb gyermeként. Mindig büszke is volt népi származására. Kitanulván apja mesteriségét, nem elégedett meg az ott tanultakkal. Előbb Magyarországon ismerkedett a jelentős vasipari üzemekkel, majd magát továbbképezve fél Európát bejárta szakismereteinek gyarapítására. Eppen külföldi útján értesült arról, hogy a budapesti Műegyetem pályázatot hirdet géptanműhely-vezetői állásra. Több mint 30 pályázó közül, ismeretei alapján, az alig 25 éves fiatal szakemberre esett a választás. Állását 1877. február 14-én foglalta el.

Amint a tanműhely vezetését átvette, rendes munkáin kívül erőgépek tervezésével kezdett foglalkozni. Így készült el a már említett gáz- és petróleummotor, majd — a nagyhírű műegyetemi professzorral, Bánki Donáttal együtt megtervezte, elkészítette a

Az emléktábla avatásán megjelent Csonka János fia, dr. Csonka Pál nyugalmazott műegyetemi tanár. Az ünnepség után az alábbi levelet intézte a Posta Központi Járműtelep igazgatójához:

„Nagyon köszönöm, hogy a Magyar Posta Édesapám emlékének megörökítésére a Központi Járműtelepen emléktáblát állítottat fel, és ennek leleplezését külön postakiadvány kibocsátásával tette emlékeztetéssé.

Külön is köszönöm, hogy szíves voltál a leleplezési ünnepségen oly kedvesen megemlékezni Édesapám érdemeiről, és alkalmat adtál arra, hogy ezen a kedves házi ünnepségen személyesen jelen lehessék.

Ezt az ünnepséget legszebb emlékeim közt fogom megőrizni.

Tiszteelő hived
Csonka Pál”

világ első használható üzemanyag-porlasztóját (közneven karburátort), s erre már ők 1893 elején szabadalmat is nyertek. Csonka kísérleteit most már a gépjárművekre irányította, s előbb motorkerékpárt, majd 3 és 4 kerekű gépkocsikat készített.

A Magyar Posta, felismerve a gépkocsi jelentőségét, 1904-ben pályázatot írt ki, számos külföldi államot megelőzve, gépjárművekre. A pályázaton Csonka terveit fogadták el, s hogy a posta döntése helyes volt, mutatja az a tény, hogy az akkor szállított kocsik közül még 30 év múlva is voltak üzemben. Tanítványa lévén Csonka Jánosnak, a műhelygyakorlatok alatt alkalmam volt megismerni az ő alapos, szinte tökéletes munkáját, amelyhez hasonló a közismert iparvállalatoknál sem láthattam. Szinte művésze volt a gépi megmunkálásnak, s műhelyéből csak kifogástalan munkát engedett ki. Ezt bizonyította az is, hogy amikor mint fiatal mérnök a Központi Járműtelepre kerültem, s egyik első feladatomban a gépkocsik üzemanyag-fogyasztásának mérése és vizsgálata volt, még 1925-ben a különböző külföldi kocsiknál sem találtam olyan kedvező üzemanyag-fogyasztást, mint a Csonka rendszerűknél. A maga idejének oly kiváló gépkocsijai közül hármat a Budapesti Közlekedési Múzeum őriz.

Csonka nevéhez gazdag életpályája alatt számos műszaki alkotás fűződött. Ennek elismeréseként, amikor 1924-ben megalakult a magyar mérnöki kamara, legelsőként Csonka Jánost vette fel a nem Műegyetemet végzetek közül teljes jogú tagjainak sorába.

Halden Elemér

Kiváló munkásor

A Zalka Máté nevét viselő munkásörögség január közepén tartotta évzáró ünnepi egységgyűlést. Burzuk György parancsnok elmondta, hogy a munkásörök az elmúlt év során is eredményesen teljesítették feladataikat, fegyelemzetten vettek részt a gyakorlati foglalkozásokon, s eljáratították az éves tervben meghatározott ismereteket. Mindezek mellett, ellátták

munkájukat, részt vettek a különböző társadalmi, szervezeti életében, így a szakszervezeti mozgalomban is.

Az alegységek között szocialista verseny bontakozott ki. Többben kaptak jutalmat és kitüntetést a legjobbak közül. Így Turi Ferenc postai gépkocsivezető Kiváló Munkásor kitüntetést kapott.

Küdmön Ferenc

Hogyan segít a Budapesti Postaigazgatóságon az 1981. évi többletbérfejlesztés?

Szakszervezetünk elnökségének egyetértésével a Budapesti Postaigazgatóság 1981-ben — az évi rendes bérfejlesztésen kívül — további 5,8 millió forint többletbéren részesült. A döntést munkaerő-gazdálkodási nehézségek indokolták.

Az elnökség véleménye szerint az igazgatóság jelenlegi létszámösszetétele kedvezőtlen. Ennek kialakulásában a budapesti általános munkaerőhelyzet mellett nagy szerepük volt az előző évek helyi irányítási fogyatékosainak is. A munkaerőgondokat a kedvezőtlen munkarend és munkakörnyezet, valamint a nem kielégítő gépesítettség is fokozza. Sok a szakképzetlen és a kezdő dolgozó. Nem kétséges, hogy az okok között a külső környezethez viszonyítottan gyenge kereseti lehetőségek is szerepet játszanak.

A többletbérfejlesztést kizárólag a forgalmi végrehajtó szolgálat részére (hírlapárusok, valamint a termelés- és forgalomirányítók nélkül) lehet felhasználni, s alapteremtésre kell fordítani. A többletbérfejlesztéssel a vidéki postaigazgatóságok forgalmi dolgozóinak átlagos alapteremtésében szembeni már eddig is magasabb alapteremtés tovább növekszik. Ezért mind a posta, mind a szakszervezet elvárja a Budapesti Postaigazgatóságtól, hogy a kiemelt bér felhasználásával a budapesti posta- és hírlapszolgálat minőségi és saját létszám-összetételét a kellő színvonalra emelje.

A feladat, egyszerűen és tömören: a budapesti lakosság és a fővárosi közületek postai és hírlapszolgálatának az ellátása, valamint bizonyos országos jellegű tevékenység elvégzése. Így fogalmazhatjuk meg a Budapesti Postaigazgatóság munkáját a leg egyszerűbben. Bővebb magyarázatra talán nincs is szükség, de a helyzet érzékeltetésére fűzzük hozzá, hogy mit is jelentenek ezek a „bizonyos országos jellegű” feladatok. Ide tartozik a mozgóposta-szolgálat ellátása; a hírlapszállítás; a kicserélő- és a vámszolgálat elvégzése, a csomagnyomozás; bizonyos eszközökkel az ország postahivatalainak ellátása. A munka tehát nem csekély, s ebből következően az igazgatóság munkájának a minősége szinte az egész országra kihat. Ezeknek az információknak a birtokában kell tehát a Budapesti Postaigazgatóság tevékenységét szemlélünk. Az elmúlt esztendő eredményeiről, az idei tervekről, valamint a sikerekről és a gondokról beszélgetünk Petrál Lajos igazgatóval, forgalmi helyettesével dr. Kertész Pállal és Fejes Istvánné tszbtitkárral.

Osztályba nem sorolt nagyhivatalok alkalmi munkavállalókkal

Az ismerkedést az igazgatóságon a legjellemzőbb számokkal, adatokkal kezdjük. Összesen 143 postahivatalban, valamint a postafenntartó üzemből folyik a munka. A hivatalok közül öt az osztályba nem soroltak közé tartozik: a Budapest 72-es, ahol a levélfeldolgozás folyik (a Toshibával és manuálisan is), a Budapest 62-es, amely csak leveleket dolgoz föl, valamint kézbesít, a Budapest 70-es, ez a vámhivatal, a Budapest 78-as, amelyhez a csomagfeldolgozástól kezdve a mozgóposta-szolgálat is tartozik, s végül a Budapesti Hírlapterjesztő Üzem, amely a hírlapszállítást és árusítást látja el. Ezekben a hivatalokban hétezer postás dolgozik. Az igazgatóság létszáma mintegy 8560, ebből 6900 a teljes munkaidős dolgozó. A többi főként alkalmi munkásokkal pótolniuk kell. Eddig általában évente száz-százötven ember volt a nem pótolni hiány. Ez — persze — megmutatkozik a munka színvonalán is.

Igen, ez az egyik legnagyobb gondunk — magyarázza Petrál Lajos — az alkalmi dolgozók gyakorta megbízhatatlanság, jönnek, megkapják a pénzüket, és mennek. A nagyobbik részük fröccsre dolgozik. A nyugdíjasok természetesen rendesek, jobbra volt postai dolgozók, de nem mindig olyanok, mint a munkások, amikor épp tényleges, életösztűzés van rájuk Ezenkívül évente kétezer-kétezeröttszáz em-

berünk fluktuál a főfoglalkozásuk közül. Innen származik a nagy mértékű szakképzetlenség mutató, amely jellemző az igazgatóságra: munkatársainknak mintegy egyharmada nem rendelkezik a megfelelő szakképzettséggel. Az arány rosszabb, mint az országos átlag.

Az igazgatóság mennyiségileg tulajdonképpen minden igényt kielégít, hiszen minden levelet, minden csomagot elvisznek — a „selejthányad”, amely jobbadán súlyos fegyelmegzetlenségekből adódik, a nagy mennyiségben elenyésző —, az újságokat eladják, gondot a minőség okoz, bár nem minden szolgáltatásban. Természetesen különbséget kell tenni. A csomagszolgáltatással — egyfelől — ugyanis nincsenek súlyosabb gondok, minőségileg nagyjából megfelel az igényeknek. Az egyesített kézbesítés is megfelelő: az 1008 kézbesítőjében az 1200 egyesített kézbesítő ellátja feladatát.

Hírlapok és táviratok kézbesítése helyi ismeretek nélkül

A másik oldalon áll viszont a hírlapkézbesítés, amely, sajnos, igen sok bírálatra ad okot. Budapesti összesen 1280 hírlapkézbesítő járásban kell az előfizetett lapokat a címzetekhez eljuttatni, az összes lapok negyven százaléka jár lakásra. Egyrészt sokszor nem jut el az előfizetőkhöz a lap, másrészt pedig nem a kedvező, vagy nem a kellő időben, nyolc óra előtt kézbesítik a lapok mintegy húsz százalékát. S ha aznap nem sikerül pótolni, másnapon a napilapok elvesztik időszíveségüket. A kézbesítést a nyomdák miatt nem lehet túlkorán elkezdni, de nem ez a legfőbb baj. Mi az elmaradás oka? Főként a munkaerővel kapcsolatos gondunk. Az 1280 kézbesítőből mindíg hiányzik legalább száz. A hiányt pótolni kell, s a beugróknál fokozottan fennáll a tévedés lehetősége, hiszen nem ismerik a járást. A kézbesítők közül egy év alatt nyolcszázán jönnek-mennek, alig van törzsgárda, tulajdonképpen az egész egy átjáróház. Az is előfordulhat, hogy a nagy késés miatt az egyesített kézbesítő viszi az újságokat is, ott, ahol lehet.

— Erre nem nyílik mindenütt lehetőségünk — fűzi hozzá dr. Kertész Pál —, hiszen már sok helyen a kézbesítőhivataloktól távol eső kiosztók működnek. S ha valamilyen oknál fogva ottmaradnak a lapok, onnan nem tudjuk egyesített kézbesítővel kiküldeni.

Ugyancsak kifogásra adhat okot az úgynevezett soron kívüli kézbesítés: a táviratok, az expressz levelek eljuttatása a címzetté. Ezt külön szolgálat látja el, amelyhez külön kézbesítő-

gárda tartozik. Budapest belső területein a 4-es hivatal végzi ezt a munkát, a peremkerületekben pedig mindenütt van — decentralizáltan — ilyen szolgálat, négy-nyolc-tíz kézbesítővel. A munkaerő szempontjából ez a másik átjáróház: fiatal legények teljesítik jobbra ezt a szolgálatot, s nem tekintik végleges munkahelyüknek. Ez megmutatkozik mind a munkában, mind a viselkedésben, a fegyelmükön. Sok gondot okoznak a szabálytalan kézbesítéssel, olykor még csak meg sem kísérik a lakásba kézbesíteni a küldeményeket.

Bezárt ablakok a felvételi teremben, gyorsuló feldolgozás

A harmadik — bár nem ilyen méretű — minőségi gondunk a felvétellel függ össze, az ablakok, a „schalterral”. A hivatalokban gyakran hosszú ideig kell sorban állni, mert lassú a kiszolgálás, esetleg csak kevés, netán egyetlen ablaknál ülnek, és így tovább. Ezt nagyrészt munkaerő — továbbá szakképzettség hiánya okozza. Az igazgatóság vezetői megpróbálnak a dolgon változtatni, netán a nyitvatartási időket szétválasztással, de a közönség főként munkaidő után keresi föl a hivatalokat, egyszerre nagy számban, erre azonban beállni nem lehet.

Volt egy negyedik idegesítő pont is, de mintegy másfél esztendővel ezelőtt sikerült benne haladást elérni: ez a levelek átfutási ideje. Korábban — Budapest miatt — az országban a leveleknek mindössze kétharmadát kézbesítették B-napon, ma ez nyolcvanöt-kilencven százalékos. Naponta csaknem egymillió levél megy keresztül Budapestre, s másik négyszázötven helyben kell kézbesíteni. Ha ebből az a bizonyos nyolcvanöt-kilencven százaléka idejében eljut a címzetté, már nem rossz az arány. Az eredmény kicsinyke hányada a Toshiba munkába állításának köszönhető, de főként az ehhez kapcsolódó technológiának, a leveleknek ugyanis egyelőre még csak az egyharmadát dolgozza föl a gép.

A levélfeldolgozás nehézségeiből kivezető út tehát megvan, és ez nem más, mint a gépesítés. Ezenkívül a kisgépek alkalmazása még sok más munkafolyamatban segíthet. Ez a fejlődés, a megoldás egyik lehetősége. De vajon milyen egyéb módszerekkel javítható a munka minősége?

Versenlyfutás a munkaerőért

— Az egyik alapvető dolog — mutat mindenki a piacról él — a budapesti nagy munkaerőversenyben a bérezés. Ha a posta nem tud záros határidőn belül változtatni a bérhelyzeten, nem tud fölzárkózni a többi hasonló jellegű, vagy hasonló nehézségi fokú munkakörökhöz, akkor a jobb minőséget aligha tudjuk elérni. Lépnie kell tehát a postának, akár egyszeri, akár fokozatos megoldással, hogy stabilizálódjék az állomány. Másodszor bizonyos technikai eszközökkel, szervezési módszerekkel kell könnyíteni a munkán.

Itt van például az újságkézbesítés, amire országos bérrendszer vonatkozik. Az előfizetők számára épül ez a rendszer, valamint a megtett kilométerekre. Ezt a szorzót több évvel ezelőtt állapították meg. A más területen dolgozóknál minden esztendőben van bérfejlesztés, a hírlapkihozóknál azonban stagnál a jövedelem. S most, amikor a lapok árának emelése következtében

csökkent is az előfizetők száma, sok hírlapkézbesítőnél nem hogy emelkedne, hanem csökken a fizetés.

— Az volna az egészséges — mondja ezzel kapcsolatban Fejes Istvánné —, ha a szorzókat évente növelnék. Ami ugyanis a postai átlag, azt meg kell adni a hírlaposoknak is, nekünk ez az álláspontunk.

A másik előrelépési lehetőség: az úgynevezett előszállítás, tehát a nehezebb fizikai munkát igyekeznek az igazgatóság megkönnyíteni. A kézbesítőknak ne kelljen cipekedniük, hanem gépkocsival kiviszik a járás közelébe, egy tárolóláda, s onnan vihetik a kihordók tovább. Nemcsak az újságnál, hanem az egyesített kézbesítéskor is csinálgatják, már évek óta, és lassan-lassan kiterjesztik meglehetősen széles körben. A másik forma pedig az, hogy nem teszik tárolóláda, hanem a kézbesítő beül a kocsi, s kiviszi a helyszínre. Igaz azonban, hogy ezt a kézbesítők nem szeretik túlzottan, mert egy-egy kocsi többen is használnak, és várniuk kell egymásra.

Reggelként hatvan taxi végzi ezt a munkát; évente másfél millió forint fölött van ezzel kapcsolatban az igazgatóság társaságija.

Növelik a telepített kiosztók számát is. Ha megnyílik egy új postahivatal, például Kőbánya-Ujhegyen vagy Órmezőn, akkor külön szobát kapnak a hírlapkézbesítők is. Aztán a hegyvidékeken hegyvidéki pótlékok vezetnek be — nagy nehezen, de sikerült az országostól eltérő módszerhez megkapni a vezérigazgatóság beleegyezését. Összesen százhat járásban ösztönzik ily módon a kézbesítőket Budapestre, s a hatás már érződik, mert a korábbi nagy fluktuáció már megszűnt.

A soron kívüli kézbesítésnél ugyancsak a jobb bérezésben rejlik a megoldás lehetősége. Most egy nagyobb béremelést kívánnak végrehajtani, a bérpolitikai elveken és szerepen. Másodszor pedig egy ösztönzőbb rendszer bevezetését is tervezik, hogy a soron kívüli kézbesítők jobban érdekeltek legyenek az időben történő kézbesítésben. Itt azonban nemcsak a kézbesítőkről, hanem az indítókról, a TGX-kezelőkről is szó van. A gond azonban itt is az, hogy mind az indítók, mind a TGX-kezelők között sok a szakképzetlen, holott az az elképzelésünk, hogy bizonyos szintű vezetőkké tegyük őket abban a kis közösségben. Sajnos, országos összehasonlításban a budapesti TGX-kezelők a leggyengébbek, ők dolgoznak a legnagyobb hibaszázalékkal, náluk van szükség a legtöbb javításra, s a legkisebb az egy percre eső leállítások száma.

Ez pedig fölveti a szakképzettség kérdését, s nemcsak ebben a munkakörben. A beszélgetés elején elhangzott, hogy a postahivatalokban sokszor milyen nagy a zsúfoltság. Nos, a helyzet jellemzésére következnek most ismét néhány adat. Az országban fölveti küldemények egyharmada Budapestre kerül be a postai gépezetbe, 624 felvételhelyen. Ezekre a helyekre összesen 714 emberre volna szükség, ezzel szemben mindössze 566 dolgozik, és ennek több mint a fele szakképzetlen vagy nem a kellő szak-

képzettséggel rendelkezik. A nők is nagyobb arányt tesznek már ki ötven százalékánál — a kézbesítők között is gyarapodik a nők száma —, s a kishivatalokban már alig találkozhatni férfival.

E'riasztó munkakörülmények, lassú javulás

Természetesen összefügg a témával a munkakörülmények változása is. Sajnos, a javulás igen lassú, de az új létesítményeknél már eleve megoldják. A nagyhivataloknál pedig most kezdődtek meg a rekonstrukciós munkálatok, s a szociális helyiségekhez egyelőre még nem jutottak el. Ilyen például a Budapest 72-es postahivatal, amelynek egy része már modern, a legkorszerűbb gépek fogadására alkalmas, ugyanakkor a szociális helyiségek még a múlt századbeliek. A 70-es, a 78-as hivatalnál sem olyan jók a körülmények; a kishivataloknál pedig — az újak kivételével — sok a gond. Van vagy húsz-húszonöt olyan épület, amely teljesen korszerűtlen, még toalett sincs benne.

A hatodik ötéves terv beruházásainál — folytatja a gondolatot Fejes Istvánné — egyforma arányba kerül a műszaki és a forgalom, ám az előző öt év alatt majdnem mindent a műszaki kapott, és ez nagyon meglepő. S hiába van pénzünk a fejlődésre, a szociális jellegű munkák annyira elhúzódnak, mert toldozni-foltozni kell. A munkakörülményeket, de a munkamórtól az is nagyon rontja, hogy ott van a Keleti pályaudvarnál három nagy hivatalunk egy tömbben, évek óta tart a felújítás, és nagyon elhúzódik, s az ott dolgozóknak úgy kell végtezniük mindennapi munkájukat, hogy hol itt, hol ott túsárgatnak valamit. Nagyon sokan nemcsak a pénzt nézik, hanem ezt is, és ezért mennek el tőlünk.

Másik példa: a Budapest 4-es hivatal. Elavult, régi épület, amely rég megérett már a felújításra. Nemcsak a szükség volt meg, hanem a pénz is rá, a posta egyik üzeme végezte a munkát, azután a vezérigazgatóság úgy döntött, hogy vonuljanak át az elektronikus táviróközpont szereléséhez, és mindent úgy hagytak. Most folyik a 114-es hivatal átépítése, befejezés előtt áll a pesterzsébeti rekonstrukciója, újak épültek a korábban már említettek közül a Flórián és a Sugár üzletközpontban, Obudán átadták a 32-es, s a közeljövőben áll munkába Kőbányán a 10-es, épül Pestlőrincen (bár eléggé elhúzódik, egészen 1982-ig), átalakítják a csillaghegyi hivatalt, Békásmegyeren az egyik oldalon 1982-ben, a másikon pedig 1983-ban vagy 1984-ben adják át, tehát vannak eredmények is.

A társzervekkel a kapcsolatot megfelelő, bár korábban voltak nehézségek, ma már nincsenek sürölődások. Javult az együttműködés a Budapesti Távfeszélő Igazgatósággal, a Posta Központi Járműteleppel, a Központi Hírlap Irodával is, és természetesen — forgalmi vonatkozásban — a többi igazgatósággal is.

Gyulay Zoltán

Az előzmények ismeretében — úgy véljük —, hogy a cikk önmagáért beszél. A nyilatkozóktól azonban többet szeretnénk volna hallani arról, hogy az irányításuk alatt álló szakterület munkájának javítására hogyan használják fel a kiemelt bérfejlesztést. Reméljük, hogy az igazgatóság vezetői kellően értékelik azokat a — szakszervezetünk által is támogatott — felső szakmai erőfeszítéseket, amelyek irántuk mind a bér-, mind az egyéb kérdésekben eddig megnyilvánultak. Bizunk abban, hogy az igazgatóság elegendő tesz a szakma és a közönség által támasztott igényeknek, és a többletbér megfelelő felhasználásával számottevően mérsékeli a nyilatkozatban elhangzott gondjait.

Gazdag program a diszkó mellett

Anyagi lehetőségeink vannak, a PMK vezetőivel és a Postások Szakszervezetével kifogástalanul a kapcsolatunk — már csak jó programot kell csinálnunk ahhoz, hogy sikeres klub legyünk — mondja Tölgy-Molnár Gábor klubvezető a Postás Művelődési Központ pincéjében kialakított teremben, ahol a fiatalok éppen egy filmvetítésre gyülekeznek. Ezért a beszélgetést az irodában folytatjuk.

— A hatvanas években, a hetvenes évek elején virágkorukat élte az ifjúsági klubok. Pontos számokat nem tudok, de azt igen, hogy akkoriban az országban százával alakultak meg a pinceszobák, ahol a fiatalok jól érezték magukat, ahol igazi közösségekről lehetett beszélni. Az utóbbi években megtorpant ez a folyamat. A mai diszkóklubok, „magányosok alkalmi gyülekezőhelye”. Így van ez?

— Ez igaz, de nálunk — és még azért sok-sok más klubban is — más a helyzet. A diszkó itt is (mint mindenütt) népszerű, de csinálunk egyéb rendezvényeket is, hasonló sikerrel. Rendszeresen tartunk filmvetítéseket. Filmjeink izgalmasak, jók, művészi értékűek. A vetítés után egy-egy felkészült ember irányításával beszélgetünk, vitatkozunk a látottakról. Tavaly két irodalmi estét tartottunk. Vallói Péter színművész és Balla István József Attila-díjas költő járt nálunk. A műsorok érdekesek voltak, a beszélgetések tartalmasak, hasznosak. Jól éreztük magunkat. Fontos programoknak tartom az időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről tartott előadásokat, vitákat. Igaz, a rádió, a sajtó, a televízió bőséges kínálatot nyújt, ennek ellenére a meghívott politikussal, újságíróval való beszélgetés kapcsán sok érdekes információ (hátterinformáció) kerülhet felszínre. Az idén két ilyen programot tervezünk. Nagy sikerű volt a sportfilmeknek, a diaporáma-előadásoknak.

— A klubprogramokról készített értékelést elolvastam úgy látom, hogy a zene nálátok fontos szerepet játszik a közművelődésben...

— Igen. Sok zenét szerető fiatal jár ide. A diszkó mellett — egyébként vetélkedők, játékok is kapcsolódnak a programhoz — nagy sikerű van a dzsesszesztéknek. Ez a zenei forma egyre népszerűbb. Örülök neki. Volt már nálunk a Dimenzió, a Kaszkó együttes, most várjuk az Új-Rákfogót. Valamennyien jó zenészek, kitűnő hangulatot képesek teremteni.

— A nosztalgiahullám minket is elérte. Talán ezért olyan népszerű az Old Boys zenekar. Óriási sikerük van, telt ház előtt játszanak, havonként egyszer. Népszerű a folklórium is. Rendszeres látogatónk Cseh Tamás, kirobbanó sikert aratott Lehr Ferenc. A klubtagok három koncerten vettek részt. Kiderült, hogy igénylik a mai zenét, koncertésztéküket a jövőben gyakrabban szeretnénk kielégíteni.

— Több fiatalal beszélgettem. Elmondták, hogy őket a vetélkedők is érdeklik.

— Joggal. Népszerűek a házi vetélkedők, a klubolimpiák. A játékos agytornák alkalmával jól szórakozunk, s emellett tanulunk, gyarapítjuk ismereteinket.

— Csak postások járnak ide?

— Nem. A környéken lakó fiatalok kedvenc helye a klub, persze vannak postásaink is. Szeretnénk, ha ez utóbbiak gyakrabban jönnének. Műsoraink egyébként általában belépőjegyesek, kivétel a filmvetítés, a vetélkedő, a sportrendezvény.

— Lesz-e az idén újdonság?

— Igen. A jól bevált programokat továbbra is beterveztük, emellett indítunk egy brídztanfolyamot. Az idén két kirándulást tervezünk, az egyik július második felében lesz. (Sótvadkertre és környékére megyünk négy napra.)

— Nem tudom, hogy korábban hogyan működött a klub. En két éve dolgozom itt, azóta kialakult egy jó társaság. Húszan-huszonötön mindig vagyunk, egy-egy sikeresnek ígérkező estén hatvanan, hetvenen jövünk össze. Éves átlagban 40–47 látogatónk van. Azt mondhatom tehát, hogy van vagy kétfutatónyi ember, akikre mindig lehet számítani, akik „húznak is”, ha kell, és egyre többen, akik hozzánk szoktak. Igazi demokratikus közösség vagyunk, mindent megbeszélünk, közösen tervezünk. Ez nagyon jó dolog. Azért hangsúlyozom ezt, mert tapasztalatom szerint ott nem mennek jól a dolgok, ahol a klub vezetője önállóan — csupán a saját elképzelése szerint — dolgozza ki a programot. Jómagam a postás ifjúsági klubok módszertani központjának a vezetője vagyok, ezért kötelességem a jó tapasztalatok, munkamódszerek átadása, terjesztése. Kiadunk úgynevezett „Módszertani füzeteket” is, ezekből tanulhatnak a postásklubok vezetői. A postán belül igen jó kapcsolatot építettünk ki a TIG ifjúsági klubjával — kölcsönös hasznunkra.

Tóth Pál György

Ízlésnevelés — nem középiskolás fokon

Régi, szép hagyományai vannak annak a sok éves kapcsolatnak, amelyet a Postás-Művelődési Központ tart fenn a középiskolákkal, kollégiumokkal. A művelődési ház munkatársai a nevelőtanárokkal együtt minden lehetőséget kihasználva, hogy a jövő postásai szaktudásuk megszerzése mellett művelt embereké váljanak, megalapozott politikai, kulturális és művészeti ismeretekkel rendelkezzenek, mire elhagyják az iskolapadokat.

A Fővárosi Tanács Latinka Sándor utcai középiskolái és szakmunkástanuló diáktáborai nem régen, 1979-ben nyílt meg. Első lakói a Postaforalmi Szakközépiskola tanulói voltak, hatvannégyen. Még ebben a tanévben a diáktáborban 360 lakójából kilencvenhárom postások. Az új kollégium már az első évben felvette a kapcsolatot a művelődési központ munkatársaival, azóta olyan szoros kapcsolat alakított ki, amely nélkül a most folyó kulturális nevelőmunka lehetetlen lenne.

— Sok tekintetben meghatározza nevelőmunkánkat ez a kapcsolat — mondja Micsik Jenőné igazgatóhelyettes —, az 1980–81-es tanév terveit már a művelő-

dési központ segítségével alapozva dolgoztuk ki.

— Miben ad segítséget a művelődési központ?

— Az éviolyamonként és tanulócsoportonként megrendezett kulturális foglalkozásokon zenei, irodalmi, történelmi, képzőművészeti kérdésekkel foglalkozunk. Politikai vitaköröket, politikai ismeretekből háziversenyeket szervezünk. Ebben óriási segítséget nyújt az a 35 TIT-előadás, amelyet a művelődési központ szervez részünkre. Az egyes kérdésekről a hozzá legjobban értő szakemberek tartanak színes, érdekes előadásokat.

— A jövő tanévben a Kilián-körök vezetéséhez kérünk segítséget, hogy KISZ-életünk, közösségi, politikai munkánk még eredményesebb legyen.

— Tánckarunk a PMK kihegyezett szakkörékként működik a diáktáborban. Ebben az évben negy felépítést tervezünk a diáktáborban és a XI. kerületben. Tartunk egy bemutatót a Fővárosi Tanács művelődési főosztálya nevelőtanói és kollégiumi osztályának dolgozói részére is. Jövőre a postások képviselőiben szeretnénk indulni a tánc- és országos versenyen.

— Úgy tudom, járnak a Postás

Szimfonikus Zenekar hangversenyeire is?

— Az öt részből álló hangversenysorozat kulturális életünk egyik legkiemelkedőbb eseménye. Tanulóink vidékről, az ország legkülönbözőbb részeiből kerültek hozzánk. Legtöbben még soha nem jártak koncerten. A hangversenyekre már előre készülünk, hogy felkeltsük a gyerekek érdeklődését. Egy-egy tanár irányításával a tanulók maguk tartanak kis előadásokat a műsoron szereplő zeneszerző életéről, munkásságáról. Januárban megalakítottuk a komolyzenei klubot, ezzel a hangversenysorozat látogatásával tudjuk pótolni a tantervből teljesen hiányzó zenei nevelést.

A Postás Szimfonikus Zenekar előadássorozata nemcsak a Latinka utcai nevelőotthon lakóinak nyújt felejthetetlen élményt, mintegy 400 középiskolás hallgatja a Gorkij Művelődési Házban megrendezett hangversenyeket, amelyeket mindig rövid, tömör ismertetőket vezetnek be.

A Puskás Tivadar Távközlési Szakközépiskolával, a Postaforalmi Szakközépiskolával és a József Attila Kollégiummal, valamint a kerületi középiskolákkal hasonlóan jó kapcsolatot alakított ki a művelődési központ.

Rendszeresen tartanak részükre TIT-előadásokat, amelyek témái szorosan kapcsolódnak a középiskolai tananyaghoz, de annál bővebb, színesebb tájékoztatást adnak.

A József Attila Kollégium nevelőtanára, Temesvári Anna elmondta, hogy különösen érdekli a fiatalokat az olyan előadás, amely nem annyira a tananyaghoz, mint inkább a fiatalok életéhez kapcsolódik. A politikai kérdések iránt is jobban érdeklődnek, ha arra a legfrissebb események elemzésével kapnak pontos magyarázatot.

A TIT-előadások mellett a legnagyobb segítséget mi is a zenei programokkal kapjuk. Dr. Káldor Jánosnak, a zeneiskola igazgatójának előadásait szívesen hallgatják a tanulók. Ebben az évben Bartók Béla, Kodály Zoltán zenéjével ismerteti meg a fiatalokat, de szerepelnek a programban például a kortárs zeneszerzők is.

Különösen fontosnak tartom azt a segítséget, amelyet a gyengébb tanulók korrepetálásához ad a művelődési központ. A szak-tanároknak, nevelőtanároknak nincs arra idejük, hogy mindenki külön foglalkozzanak, akiknek szükségük lenne rá. Főleg az első és második évben maradnak el sokan, hiszen ezekben az években még megmutatkozik az a képzettségi különbség, amely az otthoni nevelés hiányosságai-ból és az általános iskolák közötti különbségekből fakad. A korrepetáló tanárok segítenek pótolni ezeket az elmaradásokat. Időt tudnak szánni arra, hogy megkeressék, ki hol, miben maradt el.

— Milyen más, további segítséget várnak a művelődési központtól?

— Néhány orvosi, felvilágosító előadást kérünk még a tervezet-tek mellett. Egyébként, azt hiszem, eddig is nagyon sokat segítettek nekünk nevelőmunkánkban. Újabb programokra már nem nagyon gondolhatunk, mert máris nagyon zsúfoltak a tanulók napjai. Az iskolai kötelezettségek mellett a kollégiumi elfoglaltság még a vasárnapokat is kitölti. Rendszerint csak egyszer vagy kétszer utazhatnak haza szüleikhez havonta. Igyekszünk pótolni az otthoni, de tudjuk, hogy hiányoznak a szülők, a testvérek. Ezért aki akar, az elutazhat. Hónap elején ismertetjük a programokat, és a tanulók maguk választják ki, hogy melyiken akarnak részt venni. Az érdeklődés felkeltése természetesen a nevelők dolga.

— Szeretnénk minél nagyobb választékot nyújtani, hiszen az ember ilyen korban a legérzékenyebb, ilyenkor ismeri meg a körülötte zajló világot.

Mindig kézben a kilincse...

Látogatás a HTI könyvtárában

Mindig öröm számomra, ha eredményesen működő szakszervezeti könyvtárba látogathatok, hiszen a közművelés fontos része az olvasás megszerettetése. Így van ez például a Helyközi Távfőosztály Igazgatóságán, ahol dr. Zacher Lászlóné könyvtáros tájékoztatót eredményeiről, gondjairól.

Túljutottunk az év eleji leltározás, selejtezés nagy munkáján, s most az új esztendő tiszta lappal kezdjük — mondja.

Körülbelül ezer könyvet selejteztünk, részben elhasználódása, részben tartalmi elavultsága miatt. 9140 könyvünk maradt, s ehhez jön majd az idei beszerzés. Sajnos, kicsiny a helyiség, ugyanakkor örömdetesen nagy a látogatottsága könyvtárunknak. Hét fiókkönyvtár tartozik hozzá, ezek vidéki munkahelyeken és üdülőhelyeken működnek, így csaknem 500 letéti könyv van állandóan forgalomban. Az elmúlt évben itt, a HTI-ben 400 könyvtári tagot tartottam számon, a fiókkönyvtárakban pedig 170-et. Az olvasók évente megújítják tagságukat. Büszke vagyok arra, hogy a két távfőosztály igazgatóság törzsének szocialista brigádjaiból 260-an könyvtári tagok, rendszeres olvasók, s ez természetesen része kulturális vállalkozásuknak is. Sok-sok élményt nyújtó szórakozás az olvasás nemcsak a brigádtagnak, hanem a családoknak is, mert egy-egy jó könyv kézbe kerül a brigádon, a családon belül.

— Gazdagodik-e idén a könyvtár?

— Mint minden évben, idén is 400 új könyvet vásárolhatok húszezer forint értékben. (Helyhiány miatt egy-egy műből csak egy-egy példányt.) Ezenkívül hétezer forint áll rendelkezésemre folyóiratok előfizetésére. A fejlesztéshez a szakszervezeti alapszervezetek létszámuknak megfelelően adják a SZOT által előírt anyagi támogatást.

— Munkájához kap-e támogatást?

— Elsősorban Zachár Győzőné tszbtitkár említem, aki felkarol minden kezdeményezést, szívügyének tekinti a könyvtár eredményes munkáját. Nemcsak az olvasás, hanem az irodalom népszerűsítését is előmozdítja. Gondolok itt az irodalmi műsorok, az író-olvasó találkozók szervezéséhez kapott segítségre. Évente két alkalommal irodalmi

műsort, nyolc alkalommal pedig ismeretterjesztő előadásokat tartunk. Számos szocialista brigáddal van a könyvtárnak szerződése, így biztosítva van a rendezvények látogatottsága, sikere.

A könyvtárügyi társadalmi bizottság is hathatósan segíti munkámat. Ebben a testületben különböző munkaterületek dolgozóit képviseltetik magukat, gazdag információkkal, és a gyakorlatban is segítik feladatunk ellátását. Ismertetik az igényeket és segítenek a mozgósításban. De nem marad el a központi segítség sem. Gondolok itt a Postások Szakszervezete Központi Könyvtárának módszertani és gyakorlati útmutatására. Hasznosak számomra az évente tartott könyvtárosi tapasztalatcserék. Ezenkívül a Postás Művelődési Központ szervezi és fizeti az ismeretterjesztő előadásokat. A Budapesti Távfőosztály Igazgatóság szakkönyvtárával is jó az együttműködésünk. Negyedévenként közös kiadványban ismertetjük új beszerzéseinket, s kölcsönösen mindent megteszünk az olvasói igények kielégítéséért. Senkit sem engedünk el üres kézzel. A dolgozók közül sokan tanulnak politikai és szaktanfolyamokon, iskolákban, s nekünk fontos feladatunk a szükséges irodalom előteremtése.

— Rendezvényeiken milyen az érdeklődés?

— Népszerűek, látogatottak. Különösen kiemelem az irodalmi műsorokat. Példának említem a József Attila születésének évfordulójára rendezett emlékműsort, melyen az író nevét viselő szín- ház művészei arattak nagy sikert. Vagy például Horváth Teri színművésznő látogatását (könyvének megjelenése után). Ma is emlegetik a dolgozók. Hasonló sikereknek könyvelhetjük el a tavaszi ünnepek alkalmából rendezett műsort, amelyen a Várszínház fiatal művészei szerepeltek nagy sikerrel.

— Részt vettek-e az olvasópályázatokon?

— Két pályázatról szólhatok. A felszabadulás évfordulójának tiszteletére meghirdetett egyéni pályázatról, amelyre a HTI és a TIG törzsének dolgozói (könyvtári tagjai) közül 40-en neveztek be, hárman kaptak jutalmat. A másik pályázat még folyamatban van, ennek elnevezése: „Olvasási program — szocialista brigádoknak”. Ez háromfordulós. Sokan közvetlenül beneveztek, míg

számosan a könyvtárt kérték meg a pályázat továbbítására. Így nincs pontos adatunk a benevezett brigádok számáról. A kért irodalmat minden brigád és egyén számára beszerzem.

— Két éve postás, és itt könyvtárvezető. Szereti a munkáját?

— Nagyon értékelem azt a bizalmat, amelyet itt élvezek. Szeretem hivatásomat, szeretem az embereket. Naponta örömmel kezdem a munkát, várom az olvasókat. Öröm számomra, hogy segíthetek az olvasottság növelésében, felkeltve az érdeklődést egy-egy mű iránt. Sikerélményt nyújt egy új olvasó megnyerése, egy rendezvény gazdag programja, látogatottsága. Érdekesek, sokfelék az emberek, van, aki maga szeret böngészni a szabad polcos könyvtárban, míg mások előbb kikérlik tanácsomat. Boldoggá tesz, hogy önállóan dolgozhatnak, hogy a szakszervezet támogatja munkámat, segíti terveim megvalósítását. Egyetlen bánatom van, hogy a helyhiány akadályozza az igények kielégítését. Milyen jó lenne egy nagyobb könyvtár, és egy olvasó-sarok, például a folyóiratok olvasására.

Bokros Erzsébet

Majsai Mária metszete

Szirmai Mária

A „postás család” évváró vacsorája

A különös cím a PSE női tornaszakosztályának hosszú évek óta legsikeresebb évváró ünnepségére utal, melyet január 2-án rendeztek a Postás Művelődési Központban. A „postás család” névadója a BTSH tornaszövetségének főtitkára, Boros Jenő volt, aki egyben a TF tornatanszékének docense is, régi, ismert, nagyrabecsült tornaszakember. Ez a gondolat spontán jutott eszébe a vendégcsereg összetételét látva.

Már jóval 18 óra előtt izgatott, ünneplő ruhás kislányok és csinos bakfisok szüleikkel gyülekeztek a Benczúr utcai étterem barba és fehér termeiben. Az előre megterített asztaloknál a szülők és a meghívott vendégek a nagyte-

vott vendégek a nagyte-remben, a tornászlanysok a belső helyiségben foglaltak helyet. A női torna fiatalítási hulláma adta ezt az alapötletet, hogy akiknek részük van a dolgos hétköznapi munkában, örüljenek együtt a munka gyümölcsének, legyenek részesei az ünnepnapoknak is. Így alakult, kristályosodott ki, növekedett a meghívottak névsora, melyre rákerültek a sportág vezetői: Szuh Csaba, a MOTESZ titkára (1967 óta minden évváró vacsorán képviseli az OTSH-t), Boros Jenő, Patkó Imre a BTSH meghívottjaként, az egyesület vezetősége részéről Pólya Lajos elnök, dr. Odri Mihály társadalmi elnök. Jelen vendége volt a szak-

osztálynak a XIV. ker. „Geisler Eta” általános iskola igazgatója, Vaszkó Imréné, aki nagyon sok segítséget, kedvezményt adott tornászainknak, akik viszont kiváló tanulmányi eredményekkel, kisdobos és úttörő-olimpiai bajnokságokkal hálálták meg sportszeretetét. A nagy létszámú szakosztály (230 fő) edzői családtagjaikkal is meghívottak voltak. Itt kell megjegyeznünk, hogy bizony, férjeknek és feleségeknek is áldozatot kell vállalniuk a szokatlan munkaidő-beosztás és az évközből 80 százalékos versenyekkel lefoglalt hétvégek miatt. A vendégek között örömmel láttuk a gyermekek testnevelő tanárait, akik a kiválasztásban és a sportág megszerzésében az első ösztönzést adták.

Benke Attiláné vezető edző éves beszámolójából kitűnt, hogy az 1980-as év eredményekben jócskán túlhaladta az előzőket, és ezek értékét növeli, hogy megalapították az elkövetkezendő hasonló sikorsorozatok.

A nagy múlttal rendelkező női tornaszakosztálynak 1971 óta tartó utánpótlásszervező és szakosztályépítő munkája érett be azzal, hogy az ország legnépesebb, legfiatalabb és legeredményesebb bázisa lett. Míg egyes nagy egyesületeknek (Honvéd SE, KSI) csak egy-egy korosztályuk tűnik ki, a PSE-ben minden korosztály 1–2 helyen végzett, és legnagyobb összeteljesítményük, hogy négyszer egymás után nyerték meg az olimpiai reménységek országos korosztályos csapatversenyét, ami egyedülálló a sportág történetében.

Egyénileg kiemelten méltatta a vezető edző a 15 éves Flander Erika olimpiikon eredményeit. Hosszú évek óta végre postás versenyző a magyar felnőtt összetett, a gerenda- és a labajajnok, megvédte 1979. évi mesterfokú bajnokságát gerendán és talajon is. Az ötödik helyezett olim-

piai csapat legjobb magyar versenyzője volt az összetett versenyben elért 13. helyével. Pontot hozó szerenkénti döntős reményeinket bevalthatja az elkövetkezendő évek világvserenyein is.

A legfiatalabb versenyzők között Kozák Andrea (12 éves) tudása gerendán meghívottként mesterfokú 4. helyezést és serdülő I. osztályú bajnokságot hozott. A többi ifjúsági válogatott: Trajanosz Andrea, Kolos Agnes, Ladányi Andrea, Weisenberger Mónika is szép kilátást ígér a továbbiakban. Ezt bizonyítja négy felnőtt I. osztályú és 11 ifjúsági aranyjelvényes minősítés is.

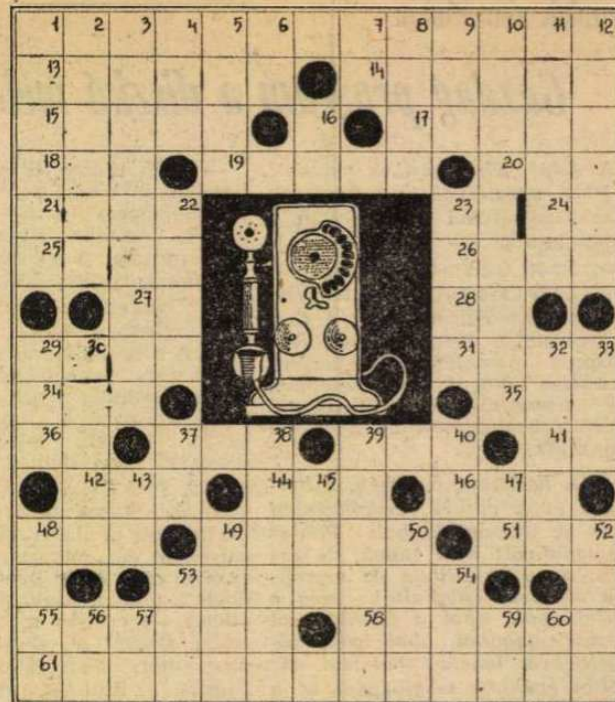
Végül a vezető edző köszönetet mondott az edzőknek a közös eredményes munkáért, a szülőknek és az iskoláknak a segítő közreműködésért, a mátyásföldi utánpótlás nevelő bázisunk oktató- és nevelőmunkájáért. A meghívott vendégek közül szörlásra emelkedett a Magyar Tornaszövetség titkára, Szuh Csaba, méltatta a szakosztály hagyományait a női tornasportban, gratulált eddigi eredményeikhez és jó munkát kívánt a még nagyobb sikerek eléréséhez.

Boros Jenő, a Budapesti Tornaszövetség főtitkára a „Postás család” nevelőmunkáját és az egyedülálló családi hangulatot emelte ki.

A beszámoló a Postás SE elnöke, Pólya Lajos zárta, biztosította a szakosztályt a további segítségéről az egyesület vezetése részéről és megköszönte az 1980. évi tervek maradéktalan teljesítését, remélve a sikeres folytatást az elkövetkezendő években mind a nevelési, mind a sportmunka területén.

A jó hangulatot a felnőtteknek a zárórát tartó vídám beszélgetése és a „gyermekszobából” kiszűrődő zene és tánc fokozta. A vacsora minden jelenlévőnek maradandó, kellemes élményt nyújtott.

Halász Gyula

Százéves a telefonközpont. A centenáriumból kapcsolódóan keresztrejtvényünk beküldendő megfejtései.

VIZSZINTES:

1. A telefonközpont felhalálója, 13. Lakatgyár neve, 14. Szépségápolás, szépfűkezés, 15. Női becenév, 17. Sűrűn, bőségesen, 18. A kamionok nemzetközi jelzése, 19. A Pirossapkás önarckép alkotójának névrészlete, 20. Testrész (ford.), 21. Mutatószó, 23. Kicsinyítőképző, 24. Igekö, 25. Szlovák éjszaka, 26. Hadjárat van ilyen, 27. Kerti munkát végez (ford.), 28. Latin és, 29. Olimpiai bajnok vívónő, 31. Szovjet köztársaság, 34. E háborúk eredményeként vált Róma hatalmas birodalom, 35. A szomorúság igéje, 36. Kötőszó (ford.), 37. Folyó a Szovjetunióban, 39. Tanács vállalat, 41. Kettőseket jelent (lat.), 42. Görög levegő, 44. Fél zeller! 46. Nyelvtani fogalom, 48. Napszak, 49. Idegen női név (... Darnell), 51. Sportegyesület volt, 53. Hősnő (gör.), 54. A tisztánlátást nehezítő körülmény jelzője, 58. A kézi aratás egyik szereplője, 61. A Postamúzeum őrzője, a telefonközponttal kapcsolatos fontos dokumentumot.

FÜGGŐLEGES:

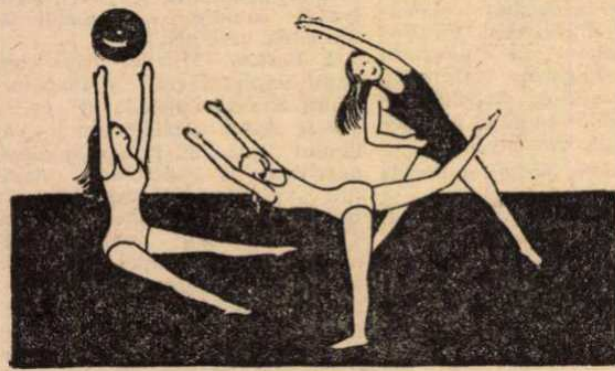
1. A főváros egyik részén, 2. Kártya-bemondás, 3. Ebben az utcában működött az első hazai telefonközpont, 4. Tisztítóeszköz (végén betűhíány), 5. Átmásol, 6. Segédtest (röv.), 7. Görög betű (ford.), 8. Veni... vici (jöttem, láttam, győztem), 9. Becézett szülő, 10. Francia filozófus, 11. Nyugati lejtőjén ered az Eufrátesz, 12. Olasz férfinev, 16. Puha fém, 22. A postaszállítás fontos eszköze, 23. Kikötőváros a Balti-tenger partján, 29. Emészthető, 30. Népszerű sajtótermék nevének fele, 32. Fővárosra Lhasza, 33. Idegen három, 37. Francia arany, 38. Névelős írószerszám, 39. Női becenév, 40. Fegyverrel küzd (irod.), 43. Latin és, 45. Angol egy (ford.), 47. Félgula, 48. Kuruc brigádéros, 49. Kötelezettséget teljesít, 50. Gyűjtő (ford.), 52. Ezt ad a táplálék, 53. Testrész, 54. Latin üdvözlés, 56. Ajándékoz, 57. Papírműalkotó (ford.), 59. Létezik, 60. ... a fekete lovas (kalandfilm).

Bánhídi

Beküldési határidő: március 10.

Előző rejtélyünk helyes megfejtése: Nemrég itt még csak egy ösvény volt.

Könyvtárlányt nyertek: Borsi Béláné (Záhony), Pintér Sándor (Budapest), Schöninger Edit (Vétesboglár), Somjai Jánosné (Pécs), Süttő Zoltánné (Szombathely).

Beleszólt az időjárás

Közygűlés a Postás Repülő- és Ejtőernyős Klubban

A hagyományos farsangi bálját megelőzően, idén is ünnepi hangulatban tartotta meg éves értékelő közgyűlését január 24-én a Postás Repülő- és Ejtőernyős Klub.

Beszámolójában Kovács Gyula titkár elmondta, hogy sikeresen zárták az 1980-as esztendő. Megtartották — többek között — a klub fennállásának 50 éves jubileumi ünnepségét, melyre — ezzel is szorosabbra fűzve a kapcsolatot — a postaszervek szocialista brigádjaikat meghívták. Több kisebb rendezvényen kívül a legjobbak közreműködtek az augusztus 20-i légi parádén is.

Felldobott a klub technikai eszközökkel: egy új Blanik típusú repülőgéppel, egy Latviya mikrobusszal, valamint — az oktatási színvonal emelése végett — filmvetítőt is vásároltak. Az anyagiak előteremtéséhez szovjet exportra készülő munkák elvégzésével járultak hozzá a tagok.

Szólt a klubtitkár a tavalyi nyár rossz időjárás okozta nehézségeiről is, melyek nemcsak a házi versenyek befejezését tették lehetetlenné, hanem befolyásolták a vitorlázó szakosztály eredményeit is. 1980-ban 109 üzemnapon, 5653 felszállásból, 1679 órát repültek; ebből 25 volt idő, 115 magassági és 125 távrepülés. Tizenhatan szereztek a klubtagok közül B-nyolcan C-vízgát, egy sportlójuk pedig „királylét” az ezüst koszorút. Az utóbbi évek színvonalán, sajnos, rontott, hogy a kiépítési évben egy javítható, és egy javíthatatlan gép-sérülés történt.

Kovács Gyula ezután a központi versenyek (négy) postás részvevőinek helyezéseit ismertette, majd ráért az ejtőernyős szakosz-

tály munkájának értékelésére. A szakosztály a sorokételek kiképzésére készített tervét a múlt évben a háromszorosára emelte, s összesen 2172 ugrást hajtott végre. Noha, sajnos, ebben a szakosztályban szintén történt három rendkívüli esemény, a minősítésben ugrásszerűen fejlődtek: ejtőernyőzésben öt tag I., egy II., 12 pedig III. osztályú sportoló lett. Többtagúban három I. és négy III. osztályú minősítést szereztek. A házi- és központi versenyeken elért jó eredményeinek köszönhetően pedig ez évben a lengyel lublini repülőklub hívta meg nemzetközi versenyre a postás ejtőernyősöket. Jónak mondható a szakosztályban az elméleti foglalkozások látogatottsága, a társadalmi munka, hasznosnak bizonyultak továbbá a közös tornatermi látogatások és sítáborok.

A mozgalom célja a dolgozók és szakmunkástanulók sportolásának, testedzésének segítése, a létesítményi feltételek javítása. A jórészt társadalmi munkával felépülő pályák, termek nagymértékben hozzájárulnak a munkahelyi olimpia eredményes lebonyolításához, a tömegsport céljainak megközelítéséhez.

A pályaeépítésen három kategóriában lehet részt venni. 1. A vállalatok, üzemek önrőből való építkezése; 2. közös építés több munkahely összefogásával, 3. szakmunkástanulók-intézetek építkezése önálló kezdeményezéssel, vagy külső vállalatok támogatásával. A legeredményesebb pályaeépítő közö-

Épüljön több sportpálya társadalmi munkában

A SZOT testnevelési és sportosztálya ebben az évben ötödik alkalommal hirdeti meg a társadalmi sportlétesítmény építési mozgalmat a szakszervezetek működési területéhez tartozó üzemek, vállalatok, valamint a szakmunkásképző intézetek részére.

A mozgalom célja a dolgozók és szakmunkástanulók sportolásának, testedzésének segítése, a létesítményi feltételek javítása. A jórészt társadalmi munkával felépülő pályák, termek nagymértékben hozzájárulnak a munkahelyi olimpia eredményes lebonyolításához, a tömegsport céljainak megközelítéséhez.

A pályaeépítésen három kategóriában lehet részt venni. 1. A vállalatok, üzemek önrőből való építkezése; 2. közös építés több munkahely összefogásával, 3. szakmunkástanulók-intézetek építkezése önálló kezdeményezéssel, vagy külső vállalatok támogatásával. A legeredményesebb pályaeépítő közö-

sági csapat legjobb magyar versenyzője volt az összetett versenyben elért 13. helyével. Pontot hozó szerenkénti döntős reményeinket bevalthatja az elkövetkezendő évek világvserenyein is.

A pályaeépítési akció megszervezését, az építkezés lebonyolítását az üzemek, hivatalok szakszervezeti bizottságainak kell dokumentálniuk, a végzett munkáról pedig október 31-ig jelentést kell készíteniük. A jelentés tartalmazza:

— az építmény megnevezését, méreteit, ellátottságát (pl. 42x22 méteres salakos kézilabdapálya villanyvilágítással ellátva);

— a sporttelep építése esetén a játéktérket és sporthelyeket felszereltséggel (pl. futópálya, ugróhelyek-dobóhelyek stb.);

— a társadalmi munkaidő-ráfordítást;

— A társadalmi munka értékét. Az egységes értékeléshez 1 óra társadalmi munka 20 forinttal számolható el. A kommunista műszakokból, egyéb munkából eredő közpénzfelajánlások összegét külön fel kell tüntetni;

— a létesítmény értékét. Ez magába foglalja a tár-

sadalmi munka értékén felül a különböző támogatásból eredő ráfordításokat is.

— a társadalmi munkában részt vevők száma;

— a munkahely, szakmunkásképző intézet postacímét.

A mozgalomba való bekapcsolódásról az értesítést, valamint az építkezés elvégzéséről a jelentést vidéken a szakszervezetek megyei tanácsaihoz, Budapest a szakszervezetek budapesti tanácsához kell küldeni. Az illetékes szervezet a pályaeépítő közösségek munkáját rendszeresen figyelemmel kíséri, az építkezés menetét ellenőrzi és tapasztalataik alapján tesznek javaslatot a díjazásra.

A díjak odaítéléséről a javaslatok alapján bizottság dönt, a jutalmakat az szmt-k (SZBT) adják át a díjazott közösségek szakszervezeti bizottságainak.

Felkérjük a postai munkahelyek kollektíváit, szocialista brigádjaikat, a sport-szerető postás dolgozókat, hogy minél többen kapcsolódjanak be a pályaeépítő mozgalomba.

Kérjük a postaszervek gazdasági vezetőit és a társadalmi szervezetet, hogy mind erkölcsileg, mind anyagi eszközökkel támogassák a társadalmi munkára irányuló kezdeményezéseket, a dolgozók jobb sportolási feltételeinek megteremtését.

Böttán János

POSTÁS DOLGOZÓ

A Postások Szakszervezetének lapja
Szerkesztőség: Budapest XIV., Cházár András u. 13.
Postacím: Budapest, Postafiók 14., 1406
Felelős szerkesztő: BENDA ISTVÁN
Telefon: 428-777.

Kiadja a Népszava Kiadóvállalat,
Budapest VII., Rákóczi út 54., 1964
Előfizetési díj egy évre: 14,40 Ft.
A kiadásért felel: DR. JANDEK GEZA igazgató
81-696. Szikra Lapnyomda, Budapest
Felelős vezető: CSÖNDES ZOLTÁN vezérigazgató